

Aura Jurva 99

Tuulen tarinoita

Werner Söderström Osakeyhtiö

Hinta 1: 25

SUOMEN LASTEN KIRJOJA

AURA JURVA

TUULEN TARINOITA

SUOMEN LASTEN KIRJOJA XV
KOLMISOINNUN TOIMITTAMA SARJA

TUULEN TARINOITA

AURA JURVA

TUULEN TARINOITA

KUVAT PIIRTÄNEET

R. KOIVU ja ESTER HJELT-CAJANUS

WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ
PORVOO

AVRA JARVA

TUULEN TARINOITA

TARINAIN TAVU

K. KIVIN P. ESTERIN KUUSI LAULUJA

WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖN
KIRJAPAINOSSA PORVOOSSA 1913

WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ
PORVOO

Tuulen tarina.

Kuule, kuinka tuuli humisee! Se liittää korkealla puiden latvoissa, se lepattaa kotipihlajan valkeilla kukkailla, se juttelee katajapensaassa kiviaidan juurella.

Se kertoo tarinoitaan kaikille: nuorille, vanhoille, surullisille ja iloisille. Kaikille on sillä jotain sanottavaa, jos vain osaamme kuunnella.

Tuuli tietää paljoa enemmän kuin kukaan muu, sillä sehän on kulkenut maat ja meret. Se on nähnyt niin paljon sellaista, jota ei yksikään toinen ole nähnyt.

Kun kuljet yksin metsässä, näet kuinka puiden oksat kumartuvat sinua kohti, ikäänkuin kutsuisivat luokseen. Tuuli on silloin istahtanut lepäämään hongan latvaan, se on huomannut sinut ja tahtoo kertoa sinulle jotakin.

Istuudu silloin hongan juureen ja kuuntele mitä tuulella on sanottavaa. Ja silloin saat kuulla asioita, josta et ole edes uneksintukaan. Tuuli kertoo yksinkertaisesti ja selvästi, — sinä kyllä ymmärrät sitä, kertokoonpa tuuli sitte Lumikuningattaresta, joka asuu yksin jäisessä linnassaan, tahi auringonvuoresta, joka on kaukana täältä . . .

Tahi jos satut kävelemään rannalla, näet kuinka vesiheinät arvokkaina nyökyttelevät sinulle. Kuulet

samalla hiljaista subinaa: tuuli heinikon takaa kurkistaa, — sillä on varmaan jotain sanottavaa sinulle.

Istu silloin kivelle rannalle ja kuuntele äänettä. Tuuli on tullut mereltä ja juttelee vanhasta Merikuninkaasta ja hänen tyttäristään. Paljon tietää tuuli kertoa, — ehkäpä joskus sinustakin tai minusta.

Nämä pienet tarinat on tuuli minulle jutellut, ja minä koetan nyt kertoa ne parhaani mukaan.

Ruusuhaltijatar.

Ruusuhaltijatar istui suuren valkoisen ruusukukan lehdellä ja sitoi seppelettä ruusunnupuista. Iltatuuli huojutteli hiljaa ruusun oksaa, jolla haltijatar istui. Hauska siinä oli istua ja keinua. Kärpäset surisivat hänen ympärillään valmiina palvelemaan. Ne lensivät loitommas ja palasivat heti takaisin kertomaan, jos näkivät jotain uutta.

— Vieraita tulee! Vieraita tulee! huusi eräs suuri kärpänen, joka oli lentänyt kauimmaksi.

— Ruusuhaltijatar laitteli kiharaiset hiuksensa järjestykseen ja sitoi sepeleen päähänsä.

— Surrurrur, kuului jo kaukaa.

Mehiläinen, kyhmyliskä, se tulla tupsahti. Se istahti alinmalle ruusun kukalle ja katseli nöyrästi haltijatarta.

— Iltaa, iltaa, vanha mehiläinen! sanoi haltijatar ja kurottautui katsomaan mehiläistä.

— Iltaa, iltaa, kaunis haltijatar. Kylläpä olette tänä iltana ihana! Minulla olisi tässä parasta hunajaa mitä olen voinut saada.

Haltijatar hypähti keveästi kuin höyhen alemmalle ruusulle.

Hän otti mehiläiseltä hunajaa, maisteli ja kiitteli sitä.

— Kiitos, kiitos vain. Kysyitkö miksi olen niin ihana tänä iltana?

— Sitä ehkä kysyin, ainakin niin ajattelin.

— No kuule sitten. Haltijatar kumartui ja kuis-kasi mehiläisen korvaan:

— Tänään aion viettää häitäni. Se on salaisuus, hirveän tärkeä salaisuus, mutta sinulle voin sen sanoa.

— Surrurrurr. Kuka on sulhanen? Jos saan kysyä. Enhän se, enhän se vain ole minä.

— Hahahhaa! Vai sinä vanha mehiläinen!

— Tietysti olen mielestänne hirveän vanha. Eikä suinkaan mielestänne ole minkäänarvoista, että olen joka ilta tuonut teille parasta ja hienointa hunajaani.

Mehiläinen oli luokkaantunut. Alla päin, pahoilla mielin se lensi pois. Uteliaisuus kuitenkin vaivasi.

— Se on perhonen, ajatteli mehiläinen ja asettui koivun oksalle lehtien väliin piiloon.

Ja aivan oikein lensikin samassa kaunis, kirjava perhonen läheisestä metsästä. Se teki kauniin kaaren ilmassa ja istahti sitten samalle ruusunoksalle kuin haltijatkin.

— Te olette niin iloinen tänä iltana, armas haltijatar. Suvaitkaa minun löyhytellä viileyttä siivilläni teille.

— Sen voitte tehdä. Sanoitte minun olevan iloinen. Niin, minä vietän tänä iltana häitäni.

— Häitänne! Perhonen hypähti ilmaan.

— Te aivan säikähdytätte minut. Saanko arvata kenen kanssa te häitä vietätte? Olenko liian rohkea, jos alan itsestäni?

R. KOIVU.

— Liian rohkea olette!

Perhonen räpytteli levottomana siipiään.

— Hyvästi — iäksi, kuiskasi se ja lensi pois.

Mutta uteliaisuus vaivasi perhostakin. Se asettui päivänkakkaran lehdelle odottamaan.

— Se on sudenkorento, tuo keikari, huokasi perhonen itseksensä.

Ja samassa lensikin kultasiipinen, vihreävirtaloinen sudenkorento ruusun luo. Se asettui aivan samalle kukalle kuin haltijatar. Siinä se kumarteli ja levitteli hohtavia siipiään.

— Voi tuota narria! Kyllä on hävytön, huokaili perhonen.

— Tässä, rakas haltijatar, tuon teille kastepisaran. Se on puhtoisin ja kirkkahin pisara mitä voi saada. Tuon sen teille iltajuomaksi. Mutta miksi olette niin mieltiväinen tänä iltana? sanoi Korento.

— Kiitos kastepisarasta. Se oli todella raikas. Miksikä olen mieltiväinen? Niin siksi, että vietän häitäni vielä tänä iltana, vähää ennen auringonlaskua.

— Nytkö jo! huusi sudenkorento riemuissaan. — Olen jo kauan aikaa ajatellut, että voisimme jo viettää häämme, te ja minä olemme luodut toisillemme.

— Malttakaa mielenne. Sulhaseni ei vielä ole saapunut.

-- Ei vielä saapunut! Kuka hän sitten on? Ja mikä vika minussa on? Ehkä ovat kultaiset siipeni liian loistavat?

Ja vihoissaan lensi sudenkorento tiehensä.

Mutta uteliaisuus kiusasi myöskin korentoa ja se asettui suuren heinän taa piiloon odottamaan. Silloin

loikkasi suuri rupisammakko esille. Se mulkoili silmillään joka puolelle. Ruusuhaltijatar hypähti alas ja satoi seppeleen sammakon päähän.

Hyiii! Sammakko! huusivat mehiläinen, perhonen ja sudenkorento kuin yhdestä suusta.

— Niin, tässä on sulhaseni, sanoi haltijatar. Kutsum teidät kaikki sulhaspojiksi. Olkaa valmiit! Toiset häävieraat jo saapuvat.

Ja vieraita alkoi kertyä. Heinäsirkka oli kutsuttu soittoniekaksi. Hän hyppäsi korkean heinän latvaan ja viritteli siellä viuluaan. Lihava etanarouva kulkea laahusti hengästyneenä ja asettui suurelle lehdelle istumaan, vieläpä kaikkein paraimmalle sijalle, jotta oikein näkisi. Muurahaisperhe saapui monilukuisena. Ja paljon, paljon muita vieraita. Kärpäset olivat tarjoilijoina ja kulkivat hätäisesti edestakaisin.

Sitten saapui itse pappi. Se oli leivonen. Hän oli sitonut selkäänsä suuren lepänlehden ja kaulaansa päivänkakkaran valkoisia lehtiä. Oikein hän näytti juhlalliselta. Vihkipalleina oli kaksi suurta kastekukan lehteä.

Sitten sipsuttelivat kaunis Ruusuhaltijatar, jolle hämähäkit olivat kutoneet morsius-hunnun, ja kömpelö sammakko papin eteen. Ruusuhaltijatar hypähti keveästi lehdelle. Mutta sammakon oli vaikea pysytellä pystyssä. Se seisoj vuoroin toisella, vuoroin toisella jalalla. Hiki valui virtanaan sen otsalta ja levottomana mulkoili se ympärilleen.

Juuri kun leivonen alkoi lukea vihkilukua, horjahti sammakko lehdeltä ja kaatui päistikkaa maahan. Siitä se niin nolostui, että hyppäsi korkealle ilmaan

ja putosi — loiskis, vieressä olevaan vesilätäkköön, niin että vesi räiskyi korkealle.

Kaikki pelästivät. Leivonen lensi ilmaan, eikä muistanut edes riisua papillista pukuaan. Sulhaspojat pakenivat kukin taholleen. Etanarouva oli vallan tukehtua koettaessaan kiirehtiä pois koko hääpaikalta.

Ruusuhaltijatar jäi seisomaan aivan yksin lätäkön partaalle. Ensin oli hän niin hämmästynyt, ettei tiennyt mitä olisi tehnyt. Mutta sitten hypähti hän takaisin ruusunkukkaansa ja piiloutui sinne, eikä kukaan ole häntä sen jälkeen nähnyt.

Lumihiutaleet.

Sataa lunta. Hiljalleen putoilevat lumihiutaleet maahan. Ne hipaisevat silmäripsiä lentäessään alas, tahi putoavat ne poskille ja sulavat. Mitä ne ovat nuo pienet valkoiset hiutaleet ja mistä ne tulevat? Näyttäähän aivan siltä kuin heilutettaisiin valkotäpläistä harsoa ilmassa.

Mutta lumihiutaleillakin on oma elämäntarinansa. Ken vain tarkkaan kuuntelee, hänelle ne kuiskailevat ohimennessään. Toinen sanoo vain sanan, toinen hieman enemmän ja niistä muodostuu ajatuksia, muodostuupa oikea kertomuskin. Minulle ne kertoivat eräänä iltana seuraavaa:

Korkealla vuorella on jäinen linna. Siellä ei lumi milloinkaan sula. Avaroina siellä jääkentät hohtavat. Linnan seinät ovat paksuja jäävuoria. Permannoille on levitetty pehmeät lumimatot. Katoissa hohtaa monihaariset jääkristalli-kruunut. Linnassa on niin hiljaista, niin hiljaista, ettei siellä kuule ainoatakaan risahdusta.

Suurimmassa salissa istuu jäisellä valtaistuimella vaalea Jääkuningatar. Pukunsa on valkoista samettia, kaulassa ihanat harmaat jäähelmet. Päässä on kristallikruunu. Siinä hän istuu valtaistuimellaan liikkumat-

tomana päivät päästään. Toisinaan lähtee hän kävelemään. Kuulumattomin askelin liitelee hän huoneesta huoneeseen. Salien seinissä on suuria jääpeilejä, joissa kuningatar näkee kalpean kuvansa.

Puutarhassa linnan ympärillä kasvaa monenlaaisia jääkukkia. Niillä on niin kummallisen muotoiset lehdet ja kukat. Eivät kukat alhaalla ihmisten puutarhoissa ikinä kasva sellaisiksi. Mutta kaikki ovat ne kirkkaan valkoisia tahi jääharmaita. Niillä ei ole muita värejä.

Jääkuningatar haluaisi mielellään saada kaiken värisiä kasveja; hän soisi kirkkaiden värien loistavan linnassaan. Hän on joskus laskeutunut alas vuoreltaan ja nähnyt edessään puita, pensaita ja kirjavia kukkia. Miten ihanaa mahtoikaan elämä olla tuolla alhaalla ihmisten asunnoissa!

Kerran päätti Jääkuningatar mennä aina vihreälle kentälle saakka. Hän halusi poimia muutamia vihreitä ruohoja ja istuttaa ne sitten puutarhaansa. Silloin saisi hän puutarhansa yhtä ihanaksi kuin ihmistenkin asunnot.

Kuningatar kietoi valkean vaipan ympärilleen ja alkoi laskeutua alas. Hänestä oli kulku ensin sangen hauskaa. Mutta mitä alemmas hän tuli, sitä vaikeammalta alkoi tuntua. Ilma tuntui kuumalta ja painostavalta. Tuskin saattoi hengittää. Koko ajan hänen täytyi syödä lunta, että pysyisi virkeänä. Maa hänen jalkojensa alla alkoi myöskin käydä lämpimäksi. Hänen hienot lumikenkensä alkoivat sulaa ja pian olisi kuningatar ollut avojaloin, ellei olisi yhtenä puista-

nut uutta lunta vaipastaan. Olipa se vaikeata kulkua. Kuinka saattoi kukaan asua sellaisessa seudussa?

Mutta aivan hänen edessään onkin jo vihreitä ruohoja. Kuningatar kurottautui, ojensi kätensä niin pitkälle kuin voi ja sai vedetyksi kimpun tuoreita alppiorvokkeja. Iloissaan alkoi hän juosta takaisin linnaansa. Se olikin paljon helpompaa kuin alastulo. Tultuaan puutarhaansa otti kuningatar vaippansa alta kukat. Mutta kovinpa hän hämmästyi, kun kukkien asemesta näki kädessään vain ruman jääpuikon. Kukat olivat kuolleet ja paleltuneet.

— Niin, ne ovat liian heikkoja. Mutta jos saisin tänne jonkun elävän olennon, olisi linnassani elämää, ajatteli jääkuningatar.

Kerran hän näki joukon ihmisiä kiipeilevän vuorta ylös. Suurella vaivalla pääsivät ne askeleen eteenpäin, kaatuivat ja yrittivät uudestaan. Kuningatar katseli uteliaana ihmisten hommaa. Mikähän heillä nyt oli mielessä?

Ihmiset iskivät pitkät sauvansa lumeen ja ryömisivät kaikin voimin eteenpäin.

— Ne tulevat varmaan linnaani, riemuitsi Jääkuningatar ja riensi ihmisiä vastaan.

— Miten kaunista! Miten suurenmoista! huusivat ihmiset.

Jääkuningatar ojensi valkean kätensä ja auttoi matkailijoita edemmäs.

Eräs heistä oli kiivennyt muita ylemmäksi.

— Tuopa on rohkeal ajatteli Jääkuningatar. Hän tarttui matkailijan molempiin käsiin ja alkoi kuljettaa häntä yhä ylemmäs ja ylemmäs. Mutta mitä kor-

keammalle he tulivat, sitä kalpeammaksi kävi matkailija.

Hänen kätensä ja jalkansa alkoivat kangistua ja hän kaatui maahan.

Silloin otti Jääkuningatar hänet syliinsä ja alkoi juosta huimaa vaihtia Jäälinnaansa kohti. Hän puristi lujasti ihmistä rintaansa vasten.

— Kunpa saisin hänet hengissä linnaani, siellä hänet auttaisin pehmeälle lumivuoteelle, käärisin valkeat hankipeitot ympärille, syöttäisin parasta jäähyteelöä, kyllä hän virkoisi, ajatteli kuningatar.

He saapuivat linnaan ja Jääkuningatar laski taakansa lumivuoteelle. Mutta voi surkeutta! Siinä makasi matkailija silmät ummessa, puna oli poskilta kokonaan kadonnut. Hän lepäsi elottomana ja kalpeana aivankuin ne kukat, jotka Jääkuningatar oli alhaalta tuonut. Tästä tuli Jääkuningatar niin pahoilleen, että alkoi itkeä. Hän istahti komealle jääkristalliselle valtaistuimelle ja itki. Kyyneleet vierivät ensin lattialle siitä ulos linnan pihalle ja siitä ne putoilivat pehmeinä lumihiuksina alas maahan.

Ne putoilivat metsään ja koristivat puiden oksia, ne putoilivat aavoille kentille ja muuttivat ne valkoiseksi, ne putoilivat kaupungin kaduille ja ihmiset kulivat ja tallasivat niitä.

Metsätähti.

Metsätähti kasvoi katajapensaan juurella. Lähellä kasvoi punapäinen kissankäpälä. Maassa matalalla kasvoi karhunsammal ja jäkälä. Katajapensas suojasi metsätähteä sateilta ja auringonpaahteelta. Kissankäpälä jutteli hauskoja asioita, ja sammal ja jäkälä lauloivat kaksiaanisesti. Metsätähti ei kuitenkaan viitsinyt kuunnella. Hän katseli kirjavaa perhosta, joka äänettömänä liiteli kukalta kukalle.

Ja katajapensas, kissankäpälä ja jäkälä alkoivat myöskin katsella kauniita perhosia. Kerran sanoi metsätähti perhoselle: Rakasta minua.

Mutta perhonen hymyili pilkallisesti, heilutteli välkkyviä siipiään ja lensi lähellä kasvavalle kellokukalle.

Metsätähti huokasi suruissaan. Mutta eihän tässä suru auttanut. Metsätähti katsoi ylös katajapensaaseen ja sanoi:

— Mehän olemme ystäviä, eikö totta?

— Hohhoo! sanoi katajapensas kuivan rätisevällä äänellä. — Sinä olet liian matala, kuinka me voisimme olla ystävät.

Metsätähti käänsi katseensa maahan. Vihreä sammal jutteli jäkälälle jotain.

— Kuulkaa! Mehän olemme ystäviä, me kolme, sanoi metsätähti.

Sammal ja jäkäla katsoivat hämmästyneinä ylös.

— Sinä olet liian korkea, arvoisa metsätähti. Me emme voi olla ystäviäsi.

Metsätähti alkoi katsella kissankäpälää.

— Tuo on ainakin yhtä korkea kuin minäkin. Ei suurempi, eikä pienempi. Eikä sen kukka ole sen komeampi kuin minunkaan. Tässä olemme yhdessä kasvaneet keväästä saakka . . . Näyttääpä hän nyt silmissäni oikein komealta. Tuo punainen väri, jota hän käyttää, sopii hänelle erinomaisesti.

Näin mietiskeli pieni metsätähti itsekseen ja odotti, että kissankäpäla alkaisi puhua.

Mutta kissankäpäla oli aivan välinpitämättömän näköinen ja kuunteli karpästen surinaa.

— Hänellä on ylpeä ja kova luonto, mutta voinhan minä alottaa, mietti metsätähti.

Hän kurottautui kissankäpälää kohti niin paljon kuin hento vartensa sen salli. Sitten kuiskasi hän väräjäväällä äänellä:

— Kissankäpäla, kuulehan! Älä ole noin ylpeä. Olehan toki ystäväni.

Mutta kissankäpälä ei vastannutkaan. Heiluteli vain tuulen mukana varttaan edestakaisin.

— Kuulehan toki, ystäväiseni, mitä sanon, puheli metsätähti.

— Hm . . . Miksi sanot minua ystäväksesi? kysyi kissankäpäla kylmästi.

Kissankäpäla katseli säälien metsätähteä. Hän näki miten metsätähden terälehdet olivat kellastuneet. Ne voivat pudota minä hetkenä tahansa.

Metsätähti arvasi kissankäpälän ajatukset ja kääntyi pois päin. Sen hento varsi värisi kuin kylmästä ja sen kukkasydämessä tuntui suurta kipua.

— Onko tämä mahdollista? huokaili hän itseksensä. Eilen vielä minua kaikki rakastivat, tänään ei kukaan. Ja minä itse en ole vielä ketään rakastanut. Ah, tämä on julmaa.

Samassa tuli tuulenpuuska ja metsätähden terälehdet varisivat maahan. Jäljelle jäi vain kellastuva varsi töröttämään.

— Kas nyt ei ole metsätähdestä kohta enää jälkeäkään jäljellä, sanoivat kärpäset.

— Mitä on tapahtunut? huusi sinikello kauempaa.

— Hän on pudottanut terälehtensä, vastasivat jäkälä ja sammal.

— Eikä hänellä ollut yhtään ystävää, sanoi katajapensas.

— Niin käy, kun on ylpeä ja oikukas, sanoi kissankäpäle.

Valkea kukka.

Metsässä oli pieni lammikko. Vettä oli siinä sen verran, että jalat kastuivat. Siinä kuvastui kirkailla säällä myöskin valkoiset pilvenhattarat ja sininen taivas.

Lammikko kuvitteli olevansa valtameri. Koivut rannalla pitivät itseään aarniometsän puina ja kivenmöhkäle luuli olevansa kallio. Lammikossa kasvoi vesiheinää, ja se oli mielestään tietysti oikeata meriruokoa, ja lammessa elävät sammakot kuvittelivat olevansa valaskaloja. Täytyihän kaiken olla sopusoinnussa keskenään. Ja niin olikin.

Kun koivusta putosi lehti veteen, huusivat kaikki:

— Laiva kulkee merellä!

Sammakot loiskivat vedessä ja lehti kallistui.

— Katsokaa, valaskalat kaatavat laivan! huusivat taas kaikki.

Ja sammakot heittivät kuperkeikkaa iloissaan, niin että vesi räiskyi korkealle.

— Olkaa hiljaa, myrsky nousee! huusi koivu alas.

Heti vallitsi syvä hiljaisuus lammikossa. Vesiheinät seisoivat jäykkänä, henkeään pidätellen. Sammakot sukelsivat pohjaan rajuilmaa pakoon. Lammi-

kossa ei näkynyt värettäkään. Ainahan myrskyn edellä täytyy olla tyyntä.

Ja sitten tuli myrsky. Tuuli se ohi kulkeissaan joskus muisti pistäytyä lammikollakin. Eipä hän aina viitsinyt sinne mennä. Hän pyöräytti pari kertaa koivu hauskassa karkelossa ja sipaisi ohi mennessään lammikon pintaa.

Hui hai! Tuuli oli tiessään. Myrsky oli ohitse. Helpotuksen huokaus pääsi kaikilta.

— Oh! Miten me hengästyimme, kun hän meitä huojutteli, sanoivat vesiheinät.

— Vieläkin vapisemme.

— Mitä tyhjää! Minua hän vasta puisteli, kehui koivu.

— Näittekö miten korkeita laineita hän minussa nosti? kysyi lammikko innoissaan.

— Minäpä kestin kuin kallio myrskyssä ainakin, sanoi kivi.

Ja sitten oli kaikki taas kuin ennenkin. Mikään ei häirinnyt rauhaa.

Mutta eräänä aamuna heräsi koivu ja alkoi tapansa mukaan katsella kuvaansa lammikossa.

— Mikä kumma on tullut tuohon juuri kuvani kohdalle? Olenko niin unissani, että näen väärin? ihmetteli koivu.

Hän ravisteli oksiaan ja alkoi taas tarkastella.

— En ole tuota ennen nähnyt. Mikä mahtanee olla?

Koivu herätti kiven ja kysyi siltä.

Kivi koetti tarkastaa, mutta jäykkä kun oli, ei voinut päästä lähemmäksi. Se suututti kovasti kiveä.

Hän katsoi katsomistaan. Siinä oli vihreä pieni kasvi, aivan outo ja tuntematon.

— Odotahan, niin kysyn sammakoilta, sanoi kivi.

Sammakot alkoivat tutkia taimea. Ne sukelsivat pohjaan ja taas pinnalle.

Sitten kertoivat sammakot, että taimella oli paksu varsi veden alla ja liejussa suuret, vahvat juuret. Selaista kasvia eivät he milloinkaan olleet nähneet.

Parin päivän perästä oli taimi jo suurempi. Sen lehdistä oli kirkas, vihreä väri. Se oli kaunis ja vahva kasvi.

Voi, voi, jos se saa rauhassa kasvaa, imee se meiltä kaiken mehun, valittivat vesiheinät.

— Mitäs siitä, se on pieni asia, sanoi koivu. Mutta se on kuvani tiellä, en voi enää katsella itseäni lammikossa.

— Niin, mutta jos se kasvaa suureksi, estää se minua mitään näkemästä, valitti kivi.

— Mutta ajatelkaa, se on asettunut paraimpaan kutupaikkaan, sanoivat sammakot.

— Se on siis hävitettävä, päättivät kaikki yksimielisesti.

— Älkäähän toki, sanoi lammikko. — Eiköhän minullakin ole jotain sanottavaa tähän asiaan. Minähän annan hänelle ravinnon sekä asuinsijan. Koska hän kerran on tullut minun turviini, saa hän toistaiseksi rauhassa elää luonani. Hän on minun holhokkini. Ja hän on kaunis taimi. Te olette kaikki kateellisia hänelle. Hyvä sopu tilaa antaa.

Kaikki toiset vaikenivat, sillä lammikkohan sentään määräsi asiat.

Lammikko jatkoi entiseen maltilliseen tapansa:

— Kunhan tuuli saapuu, niin kysyn häneltä, onko hän nähnyt ennen tuollaista kasvia. Tuuli on sentään nähnyt vähän enemmän kuin me. Mutta voimme aikamme kuluksi arvailla mikä hän olisi. Onhan hyvä tuntea asuintoverinsa. Minä puolestani luulen, että hän on ulpukan taimi. Olen aina halunnut saada ulpukan helmaani.

— Ei, kyllä se on vesiheinä, vähän suurempaa lajia vain, sanoivat vesiheinät.

— Eipäs olekaan. Siitä tulee keltainen sorsan-kukka, väittivät sammakot.

Mutta samassa saapui tuuli aika vauhdilla. Se lentää sujahutti koivun oksain alatse. Kaarsi vesiheinän ohitse suoraan kukan luo. Se suuteli ja hyväili taimea. Sitten sanoi se kovalla äänellä, jotta kaikki kuulisivat:

— Hoitakaa hyvin kukkaani. Olen tuonut sen merestä tänne.

Ja samassa lensi tuuli tiehensä.

— Merestä! huusivat kaikki ihastuneina.

— Johan minä sitä sanoin, miksikä tuuli sen muuten olisi tänne tuonut. Tietysti merestä. Olenhan minäkin alkujaan merestä, sanoi lammikko.

Nyt alkoivat kaikki kilvan palvella taimea. Kukin tahtoi päästä hänen ystäväkseen.

— Opetä meitä huojumaan kuin oikeat meriruot meressä. Tahtoisimme oppia suuren maailman tapoja. Olemmehan sisariasia, sanoivat vesiheinät.

— Kerro meille kuinka valaskalat meressä hypivät. Me olemme valaskalan veljenpoikia. Me hol-

hoamme ja puolustamme sinua kaikissa vaaroissa, kehuivat sammakot.

— Mutta minä olen äitisi, sanoi lammikko. Minulta saat ravinnon. Muista olla kiitollinen ja kertoa tuulelle, miten minä sinua hellästi hoitelen.

Mutta kukka katseli hämmästyneenä rumia sammakoita ja karkeita vesiheiniä. Hän ei vastannut sanaakaan. Se tunsu suonissaan virtaavan paljoa jalompaa nestettä kuin noilla toisilla. Se kasvoi päiväpäivältä yhä suuremmaksi ja kauniimmaksi.

Ja ihmeellistä! Se kääntyi aina aurinkoon päin. Sitä se katseli aina. Mutta sitä mukaa kuin kukka kasvoi, alkoivat toiset taas kadehtia häntä.

— Hän on ylpeä, hyvin ylpeä. Pitää itseään meitä parempana, sanoivat vesiheinät.

— Siksikö hän ylpeilee, että on merestä? Mitä tämä nyt sitten on? Tämä lammikko on aivan yhtä hyvä kuin merikin, sanoi kivi vihoissaan.

— Hän on typerä! sanoi sammakkorouva. Hän ei ymmärrä ottaa puolisokseen minun kaunista poikaani, joka on maailman pulskin mies.

— Ettekö tiedä, että kaikki kukat ovat tyhmiä, ja mitä kauniimpia, sen typerämpiä. Kauneus ja tyhmyys seuraavat toisiaan, sanoi koivu kateellisena. Häntä ensin suututti kukan kauneus.

Mutta eräänä aamuna oli kukka puhjennut. Se oli puhtoisin ja valkoisin kukka mitä milloinkaan on ollut. Kukka näki kuvansa lammikossa ja hämmästyti. Se väräsi omaa kauneuttaan. Se arvasi myöskin toisten suuttuvan ja toivoi olevansa ruma.

Kaikki hämmästyivät.

Sammakot jäivät avosuina töllistelemään. Ne eivät edes unissakaan olleet nähneet mitään niin kaunista.

Vesiheinät tuuppivat toisiaan nähdäkseen paremmin — Katsoppas! Katsoppas vain! kuiskailivat ne keskenään.

Koivu kumartui myöskin katsomaan ja aikoi juuri sanoa jotain ilkeätä, kun lammikko alkoi hyvillä mielin puhella.

— Arvasinhan, että siitä tulee kaunis. Se tuottaa minulle kunniaa.

Linnut lensivät koivun oksalle ja lauloivat ylitysvirren kukan kauneudelle.

Joukko perhosia saapui myöskin ihaillemaan kukkaa. Ne lentelivät edes takaisin koko pitkän päivän sen ympärillä.

Ja itse auringonsäde ihastui silmittömästi. — Katso minuun, katso minuun, huuteli se kukalle.

Kukka katseli aurinkoa ja hymyili ihanasti. Illalla sulkeutui kukka. Se oli niin onnellinen. Se näki unta perhosista, auringonsäteistä ja linnuista. Se unohti rumat sammakot, karkeat vesiheinät, kovan kiven ja kateellisen koivun.

Se nukkui ihanaa kukkasuntaan, kukoistettuaan yhden päivän.

Mutta lammikkolaiset olivat hereillä ja odottivat vain ken ensin alkaisi puhua.

Siinä puhui koivu vihoissaan rauhansa häiritsemisestä. Kaikki olivat yksimieliset siitä, ettei moista meteliä lammikossa ennen ole ollut. Kivi alkoi harvaksen:

— Ei nyt enää rauhaa saa ensinkään. Kaikenlaiset itikat ja keikarit lentelevät tänne, ja vain tuon kukan tähden. Jos tätä jatkuu vielä huomenna, niin minä alan vieriä pois koko lammikon läheisyydestä.

— Niin, mutta huomasitteko miten hän teeskenteli, käänteli päätään sinne ja tänne. Kaikille hän hymyilee, ken vain viitsii häneen katsoa, sanoivat sammakot.

— Hän on itserakas, äärettömän itserakas. Luulee todella olevansa kaunis. Mutta kaikki kukat ovat itserakkaita, sen olen huomannut, puheli kateellinen koivu.

Kaikkien mielestä oli kukka sypää johonkin pahantekoon, vaikkeivät heti keksineet mihinkä.

— Mitä sinä sanot, lammikko-äiti? kysyivät toiset, kun lammikko yhä oli vaiti, syviin mietteisiin vaipuneena.

— Asia näyttää olevan vakavaa laatua, sanoi lammikko hiljaa. — Minä olen häntä rakastanut aivan kuin omaa lastani, senhän olette nähneet kaikki. Mutta hän ei kertaakaan kiittänyt minua noille ihailijoilleen, se loukkaa minua suuresti.

— Vai kiittäisi, ei, hyvä lammikko, luulen kuulleen hänen moittineen meitä kaikkia, niin varmasti luulen, sanoi koivu ilkeästi.

— Oi sitä hävytöntä, huokailivat kaikki.

— Tämä on niin liikuttavaa, että kivikin voisi itkeä, innostui kivi puhumaan. — Minähän olen hänen isänsä, minun pitäisi häntä kasvattaa, ehkä onkin suurin syy meissä, kun olemme olleet liian hyviä hänelle. Olemme hemmotelleet häntä. Meissä on syy.

— Krak! krak! Meissä on syy! kurnuttivat sammakot. Me hänen veljensä olemme antaneet hänelle mitä ikinä hän on tahtonut. Mutta nyt alamme häntä kasvattaa. Me kostamme, me kostamme hänen suuren itserakkautensa.

Ja kaikki lammikkolaiset päättivät alkaa ankarasti kasvattaa kukkaa.

— Me hänen sisarensa saamme eniten hävetä hänen puolestaan, meitä hän halveksii ja pahentaa, voi, voi kuitenkin, vaikeroivat vesiheinät vielä.

Seuraavana aamuna avasi kukka taas teränsä. Ihmeellistä! Tänään se oli vielä kauniimpi kuin eilen.

Mutta lammikon vesi tuntui hänestä niin kylmältä. Vesiheinät löivät häntä terävillä lehdillään, ja sammakot alkoivat nakertaa hänen juuriaan.

— Mitä olen tehnyt? Miksi olette noin pahoja? kysyi kukka.

— Mekö pahoja, — osaatpa sinä olla tekopyhä! Kuka tässä on kääntänyt koko elämän nurinpäin, ellet juuri sinä, huusivat kaikki vihaisina. — Etkö huomaa, että sinussa itsessäsi täytyy syyn olla, koska ei kukaan täällä voi sinua sietää, selitti koivu.

Kukka aivan lyyhistyä kokoon pelosta.

Mutta silloin saapui auringonsäde, ja sitähan kukka oli odotellutkin. Vaan koivu kumartui kukan yli, esti säteen pääsemästä sen luo ja sanoi:

— Älä tule kukan luo, ei hän sinua siedä; sanoi, että silmät häneltä häikäiset.

Suruissaan pakeni säde lammikolta.

Ja kun linnut tulivat laulamaan ylistysvirttään kukalle, kielsi koivu heitä.

— Antakaa kukan olla rauhassa. Hän sanoi, että huudatte korvansa lukkoon.

Pahoillaan lensivät linnut pois metsään.

Silloin saapui tuuli voimakkaampana kuin milloinkaan ennen.

— No, mitä pidätte kukasta, eikö hän ole kauris? kysyi tuuli lammikkolaisilta.

— Hän on liian rehevä kasvamaan näin pienessä lammikossa, vie kaiken mehun muilta holhokeiltani, valitti lammikko.

— Hän on liian itserakas, sanoi koivu.

— Hän on liian valkoinen, huusivat sammakot ja heittivät mutaa kukan päälle. Mutta kukka taivutti päänsä alas, aina veteen saakka ja puhdistui.

— Ja mitä sinä itse sanot, kukkani? kysyi tuuli.

— Vie minut takaisi mereen, olenhan meren lapsi enkä sovi lammikkoon, rukoili kukka.

Silloin kävi voimakas tuulenhenki lammikon yli, ja kun kaikki oli tyyntä jälleen, ei kukkaa enää ollutkaan, vaan vesi väreili hiljalleen siinä kohden, missä valkea kukka oli kasvanut. Tuuli oli vienyt kukan mereen. Mutta tuuli oli niin suuttunut lammikkoon, ettei hän milloinkaan enää käynyt siellä, ja siitä surusta kuoli koivu. Auringonsäteet myöskin aina kartoivat lammikkoa, ja sadepilvetkin karkoitti tuuli aina loitos sen luota. Ja kohta oli koko lammikko muuttunut rumaksi pieneksi lätäköksi, ja muutaman ajan perästä se kuivui kokonaan.

Merenneidot.

Kaukana meren syvimällä kohdalla on pohjassa Merenkuninkaan ikivanha linna. Se on rakennettu kauniista kristallista, ja lukemattomat simpukat ja helmet sitä koristavat. Siellä asuu vanha Merenkuningas ja hänen kymmenen tyttärtään.

Linnassa on niin äänetöntä, surullisen äänetöntä. Vanha Merikuningas istuu vaieten suuressa salissaan ja katselee jäykästi eteensä kylmillä kalansilmillään. Siitä asti kun hänen puolisonsa kuoli, on hän käynyt hiljaiseksi. Kukaan ei ole uskaltanut häiritä häntä, sillä kaksi suurta haikalaa vartioi alati salin oven edustalla, ja jos ken rohkenee olla uppinkainen, hänet ne armotta nielevät kitaansa.

Mutta nuorin merenneito, Meritähdeksi kutsuttu, meni milloin vain halusi isänsä luo. Hän vetäisi hai-

kaloja pyrstöstä ja juoksi kuninkaan luo, hyväili hänen pitkää Merenruokopartaansa ja lauleli iloisia lauluja. Silloin merenkuningas liikutteli suuria, jäykkiä silmiään ja irvisteli hampaattomalla suullaan, sillä hän oli hyvillään.

Nuorin merenneito ei viihtynyt sisartensa joukossa, sillä hän ei voinut käsittää miksi he olivat niin vakavia ja aina istuivat surullisina salissaan.

Siellä he istuivat nuo yhdeksän kalpeata neitoa kuninkaan valtaistuimen ympärillä ja pujottelivat helmiä. Eivät he nostaneet päätään, eivät jutelleet, eivätkä milloinkaan nousseet vedenpinnalle.

Se oli ihmeellistä pienestä Meritähdestä. Hän nousi joka aamu aikaiseen merenpinnalle ja katseli kuinka aurinko nousi kaukaa vedenrajasta. Mutta jos suuret laivat lähestyivät, pakeni hän kiireen kautta aaltojen alle.

Eräänä aamuna näki hän oudon olennon istuvan pienessä venheessä. Tuntematon oli melkein merenneitojen näköinen, mutta sillä ei ollut pyrstöä, niinkuin heillä. Se lauleli ihmeen kauniita, iloisia lauluja ja puuhaili kalanpyydystensä kanssa.

Meritähden täytyi uida lähemmäs saadakseen nähdä mikä se oli. Hän keinui suuren aallon harjalla aivan veneen vieressä ja katseli vihreillä silmillään outoa olentoa, mutta niin pian kun se kääntyi Meritähteen päin, veti hän sinisen harsohuivin päälle, niin ettei häntä voinut laineista erottaa.

Meritähti riensi aika vauhtia kotiinsa meren pohjaan. Hänen täytyi kertoa sisarilleen ja saada heidätkin ylös katsomaan miten hauska kala siellä veden pinnalla keinui.

Meritähti pyydysteli usein huvikseen outoja kaloja ja vesihirviöitä ja toi niitä linnnaan.

Mutta kun hän oli kertonut tästä oudosta olenosta, nostivat kaikki yhdeksän sisarta kalpeat päänsä, katsoivat pelästyneinä Meritähteen ja sanoivat yhdestä suusta: — Ihminen. — Ihminen! Minkälainen kala se on! huudahti Meritähti. — Onko ihmiskala niin kaunis, melkein yhtä kaunis kuin minä ja te, sisareni? Haluanpa saada sen tänne alas leikkikumppaniksi. Mutta sisaret pudistivat surullisina päätään ja vanha Merenkuningas mulkoili niin julmasti silmillään, että Meritähti pelästyneenä riensi ulos linnasta.

Mutta hän ei voinut unohtaa sitä uutta olentoa, jonka oli löytänyt. Linnassa oli niin hiljaista ja ikävää, ja Meritähti ui taas seuraavana aamuna samalle paikalle. Siellä oli outo ihmisolentokin.

Ensin Meritähteä pelotti sisartensa varoitukset, mutta sitten tuli hän rohkeammaksi ja hypähti veneen laidalle. Kalastaja luuli ensin nähneensä vain suuren laineen ja meriruokoja, mutta kun hän tarkemmin katsoi, erotikin hän Meritähden vihreät silmät, pitkän tukan ja helmet hänen kaulallaan, jotka kimaltelivat aurin-
gonpaisteessa.

Kalastaja hämmästyi eikä ymmärtänyt mitä tehdä.

Silloin alkoi Meritähti laulaa ihmeen kauniilla äänellään, hän lauloi vedenalaisesta linnasta, sen hoh-
tavista saleista ja korallipuista ja lopuksi hän kysyi, eikö kalastaja halunnut tulla sinne hänen leikkikumppanikseen.

Kalastaja ei ymmärtänyt sanoja, hän kuuli vain kauniin äänen ja näki ihanan Meritähden.

Äkkiä nousi kalastaja seisomaan veneessään ja heittäytyi aaltoihin. Meritähti kiiruhti jäljestä. Kalastaja vajosi syvyyteen ja Meritähti vei hänet isänsä linnan.

Hän oli niin sanomattoman iloinen. Hyppien ja tanssien riensi hän linnan puutarhaan ja huuteli sisariaan katsomaan, mitä hän oli tuonut mukanaan.

Silloin sisaret laskivat helmensä permannolle ja kulkivat hiljalleen linnan pihalle.

Kuolleena makasi siellä nuori kalastaja maassa. Meritähti istui vieressä ja koetti nostaa häntä pystyyn; hän puheli ja lauloi kalastajalle ihanimpia laulujaan, mutta turhaan.

Silloin alkoi pieni Meritähti itkeä ensi kerran eläissään ja kaikki sisaret itkivät hänen ympärillään. Pienet kalat uivat levottomina edestakaisin ja haikalat kertoivat Merenkuninkaalle mitä oli tapahtunut. Silloin alkoi vanha Merenkuningaskin itkeä ja ulvoa täyteen ääneen, sillä hän rakasti enin kaikista Meritähteä.

Vihdoin nostivat sisaret kalastajan olkapäilleen ja alkoivat kulkea hitain askelin, hyräillen surullista säveltä.

Meritähti seurasi jäljestä.

He tulivat suuren saliin, jossa Meritähti ei vielä milloinkaan ennen ollut käynyt. Hämmästyneenä jäi hän keskelle salia seisomaan.

Salissa oli hämärä, suuret kristallilamput valaisivat vain himmeästi. Seinillä oli yhdeksän lasiarkkua ja jokaisessa arkussa makasi kuollut ihminen. Nyt

ottivat sisaret esille kymmenennen arkun, kauniimman kuin toiset, ja asettivat kalastajan siihen.

Sitten poistuivat he kaikki ääneti salista.

Meritähti ei enää milloinkaan laulanut eikä uinut ylös vedenpinnalle.

Nyt istuu vanhan Merenkuninkaan ympärillä kymmenen kalpeata merenneitoa. Kuningas itse on käynyt vielä jäykemmäksi, ei hän edes enää liikuttele silmiäänkään.

Linnassa on niin surullisen hiljaista. Helmet vain kilahtavat, kun ne putoavat toisiaan vasten, merenneitojen pujotellessa niitä pitkiin nauhoihin.

Kaksi saarta.

Suuren sinisen meren keskellä oli pienoinen saari, jota kutsuttiin Keijukaissaareksi, siellä kun asui keijukaisväkeä.

Siellä hallitsi pieni keijukaisprinssi ja keijukaisprinsessa, ja heillä oli tietysti suuri joukko palvelijoita ja seuralaisia. He asuivat pienessä valkoisessa linnassa,

jota vihreät puut joka puolelta ympäröivät. Hauska oli siellä elellä, Keijukaissaarella. Aamulla siellä asukkaat heräsivät lintujen lauluun ja illalla nukkuivat aaltojen loiskeeseen.

Kun saaren väki tahtoi huvitella, pitivät he tanssiaisia. Silloin piti olla kuutamoilta, jolloin he kevyesti kuin höyhenet leijailivat ruohikolla, jalkain tuskin maata koskettaessa, kun sirkat soittivat tanssisäveltä. Olisitpepa nähneet miten ihanaa se oli! Valkeat hunnut vain häilyivät ja välähtelivät kuutamossa.

Toisinaan he läksivät soutelemaan simpunkankuoressa merelle ja lauloivat kauniita lauluja.

Väliin taas koko keijukaiskansa kiikkui ruusun-kukilla, kunnes illalla kiirehtivät nukkumaan untuva-vouteilleen.

Mutta eräänä aamuna kun keijukaisprinsessa heräsi, oli prinssi kadonnut.

Prinsessa juoksi ympäri linnaa ja huusi:

— Oletteko nähneet prinssiä?

Mutta yksikään ei ollut häntä nähnyt.

Prinsessa riensi rantaan ja kysyi laineilta:

— Oletteko nähneet prinssiä?

Ja laineet vastasivat:

— Paha haltija tuli yöllä ja vei prinssin.

Prinsessa tuli niin surulliseksi, ettei tiennyt mitä tekisi. Hän istui rantakivelle ja alkoi itkeä.

Suuri suru vallitsi nyt ennen niin iloisessa keijukaislinnassa. Aurinko ei enää paistanut, kukat eivät tuoksuneet, laineet eivät olleet sinisiä.

Keijukaisväki kulki suruissaan rannalle lohdutta-

maan prinsessaa, mutta hän ei tahtonut puhua kenenkään kanssa, niin suruissaan hän oli.

Lopulta eivät toiset keijukaiset jaksaneet elää niin ilottomalla saarella, he työnsivät pienet veneensä vesille ja soutivat kauas pois etsimään prinssiä.

— Kyllä hän palaa takaisin saarellemme, vakuutti keijukaisprinsessa ja jäi yksin odottamaan rannalle.

Mutta nyt tapahtui ihmeellisintä: koko keijukaisaari alkoi vajota aaltoihin. Valkoisesta linnasta näkyi enää vain tornit ja liput. Puistoista erotti enää vain puidet latvat vedenpinnalla. Viimein oli koko ihanasta saaresta näkyvissä vain pienoinen maakaistale, jolla prinsessa istui, ja sitten alkoi sekin vajota. Prinssessa hyppäsi viimeiseen veneeseen, jonka keijukaisväki oli jättänyt jäljelle.

Hän painautui kumaraan istumaan, kätki pään käsiinsä ja antoi tuulen kuljettaa venettä minne hyvänsä. Prinssessa oli kovin väsynyt, eikä kestänyt kauan, ennenkuin hän nukkui veneessään.

Keijukaisprinsessa heräsi siihen, että veneensä töksähti rantaan. Hän hieroi unisia silmiään, lainkaan muistamatta mitä oli tapahtunut. Hämmästyneenä katseli hän ympärilleen etsien valkoista linnaansa, vihreitä puistojaan ja keijukaisväkeään. Mutta ne kaikki olivat poissa. Eipä hän tahtonut todeksi uskoa mitä näki.

— Minne olen tullut? ihmetteli prinsessa uskaltamatta nousta veneestä.

Tämä saari oli niin erilainen kuin hänen rakas keijukaissaarensa. Rantahiekka oli karkeata, häntä ei

haluttanut astua sille hentoine jalkoineen. Eikä hän tuntenut uskallusta yksinään käydä sellaista mutkikasta kivikkopolkua, joka rannalta johti ylöspäin.

Prinsessa nosti pienet kätensä silmänsä eteen, ettei hänen tarvitsisi nähdä enempää.

Mutta silloin alkoi hiekka narista, ja joku kosketti prinsessan olkapäätä.

— Huh! kuinka prinsessa pelästy. Noin lujasti ei häneen kukaan ollut koskenut. Pelästyneenä katsoi hän eteensä. Siinäpä vasta oli ruma akka hänen edessään, yllään harmaat, karkeasti kudotut vaatteet. Eukon leuka oli suuri ja ulkoneva, jotta olisi luullut hänen voivan sillä vaikka puita hakata. Nenä oli pitkä ja koukkuinen. Mutta silmät katselivat kieroon ilkeästi.

Uudestaan peitti prinsessa kasvonsa käsillään, ei hän olisi luullut noin rumaa akkaa maailmassa olevankaan. Hentoinen prinsessa vapisi pelosta kuin haavanlehti.

— Varmaan se nyt syö minut suuhunsa, ajatteli hän kauhuissaan.

— Mutta akka alkoi puhua käheällä äänellä:

— Nouse ylös siitä istumasta. Ei täällä ole tapana istuskella rannalla veneessä, täällä työt odottavat sinuakin, kun kerran olet saareeni tullut.

Akan ääni oli niin karkea, että se oikein vihloi keijukaisprinsessan korvia, hän kun oli tottunut kuulemaan vain lintujen liverryksiä tahi keijukaiskansan laulua.

Tahtomattaankin nousi prinsessa ylös, sillä hän pelkäsi tuota rumaa akkaa.

— Mistä sinä tulet? kysyi akka taas.

Nyt alkoi prinsessakin miettiä oloansa ja elämänsä. Hän muisti elävästi Keijukaissaaren ja kadonneen prinssin ja hän purskahti katkeraan itkuun.

— Tulen Keijukaissaarelta, nyyhkytti prinsessa.

— Ahaa, täällä on niitä jo entisiäkin, käy jäljestäni vain sinäkin.

Kapea polku mutkitteli, ja prinsessa kompastui yhtenäen kiviin ja kuoppiin, joita hän ei ollut tottunut väistämään.

— Näetkö, tämä on heikkojen saari, johon nyt olet tullut. Tuossa on keijukaiskansasi ja tuossa, tuossa on itse prinssisi, sanoi akka ja irvisteli ilkeästi, näyttäessään ohikulkeissaan kivimöhkäleitä polun varrella.

Eräs muita suurempi kivimöhkäle oli tien vieressä, ja sen päässä oli kruunu. Se oli keijukaishinssi.

— Voi kauheaa! Onko hän kiveksi muuttunut! huusi prinsessa ja tahtoi juosta kiven luo.

— Tule sinä vain jäljestä äläkä poikkea polulta, muuten muutut itse heti samanlaiseksi kivimöhkäleeksi, varoitti akka.

— Anna minun muuttua kiveksi minunkin! Miksikä minut yksin eloon jätät? nyyhkytti prinsessa.

Mutta akka ei vastannut, naksutteli vain ilkeästi pitkiä hampaitaan.

He tulivat ruman, harmaan rakennuksen luo, jossa oli hirveän korkea ja jyrkkä katto, ikkunoita ei ollut, ainoastaan reijät niillä kohtaa. Mustia lintuja lenteli aukoista ulos ja sisälle, ilkeästi räähkyen.

Akka otti avaimen taskustaan ja avasi pienen oven, joka oli niin matala, että täytyi kumartua melkein maahan saakka päästäkseen sisälle.

— Kuinka minä keijukaisprinsessa voin mennä noin kauheaan asuntoon, valitti prinsessa.

— Mene heti sisälle vain, on täällä ollut prinsessoja ennen sinuakin. Aioin sinut ensin heti kiveksi muuttaa, mutta koska olet noin kaunis, niin saat vähän aikaa elää täällä peikkokansan ilona, puheli akka ja työnsi prinsessan ovesta sisälle.

Siellä sisällä oli vasta liikettä. Siellä kiehui kuin muurahaispesässä. Peikkoja kaikennäköisiä juoksenteli edestakaisin kovassa kiireessä. Heillä oli kaikilla pienet sarvet päässä ja silmät kiiluivat kuin kekäleet. Toiset hyppivät yhdellä jalalla, toiset kulkivat käsillään ja muutamat heittivät kuperkeikkaa permannolla.

Kun he näkivät keijukaisprinsessan akan seurassa, päästivät he räikeän ilohuudon ja alkoivat hyppiä heidän ympärillään maiskutellen suutaan.

— Älkäähän luulko, että saatte heti käydä hänen käsiksi, kiljui akka ja alkoi sauvallaan lyödä molemmin puolin minkä kerkesi, kunnes peikot pakenivat pahasti ulvoen.

Nyt alkoi prinsessalle vaikea aika. Joka ilta täytyi hänen tanssia kauniita keijukaistanssejaan peikoille ja muulloin sai hän olla pienessä ja pimeässä kopissa.

Mutta hän muisteli aina keijukaisprinssiä, joka oli muuttunut kivimöhkäleeksi, ja itki sitä.

Kerran kun kaikki peikot nukkuivat, hiipi hän yksinään ulos ja meni kiven luo. Hän hyväili kiveä ja vuodatti katkeria kyyneleitä prinssin vuoksi.

Hän oli kuullut peikkojen kertovan keskenään, että he olivat imeneet kaiken veren prinssistä ja koko keijukaiskansasta ja muuttaneet heidät kiviksi. Mutta kiven juurella kasvoi pieni punainen kukkanen, se katseli surullista prinsessaa ja alkoi lopulta puhella:

— Sinä voit muuttaa kivimöhkäleen prinssiksi jälleen.

— Minäkö, kuinka minä voisin?

— Jos itket niin paljon, että kivet sulavat kyyneleistäsi.

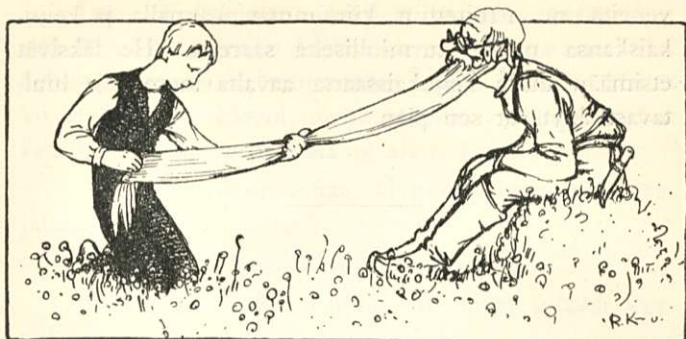
Nyt hiipi prinsessa joka yö ulos ja itki jokaisen kiven luona, kunnes ne aivan kostuivat.

Näin hän teki monta yötä perätysten. Kun oli kulunut kokonainen vuosi, päätti prinsessa jo lakata itkemästä. Mitäpä se olisikaan hyödyttänyt, kivet kun yhä pysyvät kivinä.

Hän päätti mennä viimeisen kerran kivien luo ja sanoa heille hyvästit; sitten asettuisi hän itse kivien viereen odottamaan kuolemaansa, sillä ei hän enää tahtonut tanssia peikoille, ja siitä ne varmaan niin suuttuvat, että heti imevät veren hänestäkin.

Keijukaisprinsessa kulki hiljaa ulos. Mutta kovinpa hän hämmästyi, kun ei nähnyt ainoatakaan kivimöhkälettä enää. Kepeästi liihotteli siinä edestakaisin koko hänen keijukaiskansansa. Itse prinssikin pääsi juuri silloin muuttumaan jähmeästä kivimöhkälestä keijukaiseksi.

Prinsessan pikku sydän löi valtavasta ilosta niin hurjasti, että oli haleta. Mutta ei ollut aikaa siinä antautua riemun valtaan. Rannassa oli peikkokansan

Ylpeä Mikko.

Mikko, paimenpoika, kulki lehmien jäljestä metsässä. Hänestä oli ikävää aina kulkea samaa polkua.

— Kyllä lehmät kotiin osaavat, minä kävelen hie-
man metsässä, päätteli Mikko itsekseen.

— Ehkä jätän koko tämän toimen, tämä ei ole
arvolleni oikein sovelias. Kykenen kaiketi muutakin
tekemään kuin lehmäin jäljestä kulkemaan.

Näin oli Mikko ajatellut jo kauan aikaa, mutta
nyt teki hän varman päätöksen. Ylpeys alkoi herätä
hänessä.

Samassa hän poikkesi polulta ja läksi aika vauhtia
juoksemaan metsään.

— Hui! Hai! Nyt olen vapaa! Menkööt lehmät
nyt minne haluavat. Minä en heistä välitä. Hui! Hai!
huuteli Mikko metsässä. Hän tunsu itsensä nyt niin
onnelliseksi ja keveäksi. Huolta ei ollut lainkaan, oli-
han hän nyt päässyt ikävästä paimentoimestaan.

Mikko ei kuitenkaan uskaltanut mennä maantielle, jottei talonväki näkisi häntä, vaan kuljeskeli metsässä. Hän oli kulkenut jo kauan aikaa, kun nälkä rupesi häntä ahdistamaan.

— Kyllä metsässä marjoja on, lohdutteli Mikko itseään. Ja niinpä olikin. Kaukaa häämöitti suuri suo ja siinä kasvoi keltaisenaan suomuuraimia.

— Kas, mulla sitä on aina onni mukanani, huusi Mikko ja alkoi juosta aika vauhtia suolle.

— Kulje varovasti! huusivat suopursut rämeen reunassa.

Mutta mitäpä Mikko välitti varoituksista.

— Saanen kai kulkea niinkuin haluttaa. Akat varovasti kulkevat, ei tällaiset pojat! huusi Mikko ja juoksi suolle.

Loiskis! Mikko oli astunut liian raskaasti pehmeään suohon, se petti ja Mikon jalka vajosi veteen.

Mikko yritti vetää jalkansa ylös, mutta silloin vajosi toinenkin, eikä Mikko enää päässyt kuivalle maalle, vaan alkoi vajota yhä syvemmälle.

Nyt huomasi hän vaaran olevan lähellä ja alkoi huutaa apua. Mutta suo oli kaukana metsässä, eikä lähitienoillakaan ollut ihmisasuntoja, kukaan ei kuullut Mikon huutoja.

Mikko oli jo vajonnut vyötäisiään myöten ja alkoi parkua täyttä kurkkua:

— Auttakaa! Auttakaa! Minä kuolen!

Mutta kukaan ei kuullut. Metsä vain humisi, ja kaiku kertoi: Auttakaa!

Heräsipä tästä viimein Suohaltija, vanha ruohoparta ukko. Hän oli nukkunut suuren petäjän juurella

sammalvuoteellaan jo kymmenen vuotta. Kukaan ei ollut hänen untaan häirinnyt.

Unissaan hieroskeli ukko silmiään ja katseli ympärilleen saadakseen selvän mistä ääni kuului.

Ääni tuntui Suohaltijan korvissa pahalta, ennen kuulumattomalta räakkynältä. Hän käänsi vuoroin vasenta, vuoroin oikeata korvaansa ääntä kohti ja ihmeteli minkä eläimen ääni se oli.

Hän nyrpisteli pitkää nenäänsä, kynsäisi partaansa ja mietti.

— Rumaa ääntä, sangen raakaa ja soinnutonta. Hyi! mörähti hän.

Suohaltija käänsi kylkeä, ummisti silmänsä ja koetti nukkua uudelleen. Vastahan hän oli nukkunut kymmenennen osan nukkumisajastaan, sillä hänellä oli tapana aina nukkua sata vuotta, kun kerran levolle rupesi.

Mutta Mikko oli vajonnut jo kainaloitaan myöten suohon ja huusi entistä kovemmin. Linnut lensivät peloissaan tiehensä ja sammakot sukelsivat syvälle veteen.

Suohaltija ei saanut unta enää.

— Mikä kumma on tullut valtakuntaani, ynisi haltija ja alkoi taas kuulostaa. Hän nosti päätään vuoteeltaan paremmin kuullakseen.

— Ei se ole kurki, eikä se ole varis. Kurjella on kaunis ääni — se onkin lempilintuni —, ja variksella taas on selvä, rehellinen ääni, puheli haltija.

Eikä hän saanut ennen rauhaa, ennenkuin nousi seisomaan ja alkoi tarkastaa tuohisella kaukoputkellaan Mikkoa.

Mikko huitoi molemmilla käsillään ikäänkuin sadakseen kiinni jostakin.

— Ohhoh! Ohhoh! ihmetteli haltija. — Se onkin aivan uusi elävä. Se on eksynyt tänne sillä aikaa kun olen nukkunut. Ehkä on tullut marjojani varastamaan. Se potkii jaloillaan, mutta ei pääse paikaltaan. Merkillistä!

Suohaltija istahti mättäälle miettimään, sillä hänellä oli aina paljon aikaa, ja hän oli tottunut miettimään perusteellisesti.

— Minäpä pyydystän sen sieltä, oikoon sitten mikä tahansa. Ehkä saan aika hyvän aterian. Siitähän onkin jo kauan kun viimeksi olen syönyt kunnan aterian, ja vatsani tuntuu todella sangen tyhjältä. Muuta en ole syönyt kuin maistellut suomuuraimia, ja niihinkin kyllästyy pian.

Suohaltija nyhtäisi kouraansa muutamia pitkiä heiniä ja sitoi ne yhteen suopungiksi. Sen nakkasi hän Mikkoa kohti. Silmukka tarttui Mikon leukaan juuri kun hän oli jo kokonaan vajoamassa suohon.

Sitten kiskaisi hän Mikon yhdellä vedolla luokseen.

Mutta pahastipa pelästyi Suohaltija nähtyään Mikon. Hän oli selälleen kaatua. Tällä kaukaisella suolla sai Suohaltija rauhassa elää, ei sinne ihmisiä milloinkaan ollut eksynyt. Kerran nuorena oli hän nähnyt erään miehen kulkevan suon laitaa, kaukaa oli sitä tähystellyt. Silloin oli hänen isänsä varoittanut häntä ihmisistä. Oli kertonut miten ihmiset ovat pahoja, miten ne kaikki hävittävät, suotkin. — Eipä Suohaltija nyt Mikkoa ensin ihmiseksi arvannutkaan.

— Mikä sinä olet? Et ole sammakko, et sisilisko, et mikään suo-elävä. Ja pidät vielä niin pahaa ääntä. Et anna vanhan haltijan rauhassa maata. Uskallankohan tuota maistella?

Suohaltija veti Mikon lähemmäksi ja alkoi tunnustella.

Mikko päristeli ja potki suopungin silmukassa kuin ahven ongenkoukussa. Hän toivoi pääsevänsä irti ja sitten karkuun.

Kovin oli Suohaltija ruma. Hän pelotti Mikko raukkaa kauheasti. Entä jos se syö hänet elävältä! Suohaltija ei hellittänyt, vaan kiristi silmukkaa kireämmälle.

— Ehkä se asettuu, kun hieman kiristän, ajatteli hän. Mikko tunsu taas loppunsa lähenevän ja huomasi joutuneensa toisesta vaarasta vielä pahempaan. Jos haltija vielä vähän kiristäisi, olisi Mikko mennyttä miestä.

Mikko ponnisti viimeiset voimansa, hypähti korkealle ilmaan ja pääsikin vapaaksi silmukasta. Hän tarttui samassa Suohaltijan pitkään partaan ja kiskaisi siitä voimainsa takaa.

— Ai-jai! Päästä partani! huusi haltija onnettomana, sillä parta oli hänen paras kaunistuksensa.

— En päästä, ellet lupaa laskea minua ehjänä pois täältä, uhmaili Mikko.

— No, no, pääset toki, jos teet minulle pienen palveluksen, sanoi haltija.

— Teenpä niinkin, jos vain voin, sanoi Mikko.

— No kuulehan sitten. Aikomukseni oli syödä sinut, mutta koska olet niin pahasisuinen, mahdat olla

myöskin pahanmakuinen. Haluaisin nyt kuitenkin maukkaan aterian.

Suohaltija loi sameat silmänsä ylös ja puheli edelleen:

— Katsos, tuolla puun latvassa luulisin olevan variksenpesän, — siellä se on ollut jo vuosikymmenet. Nyt pitäisi siellä olla poikasia pesä täynnä. Variksen pojat ovat aina olleet parasta herkkua, mutta kun en ole mikään kiipijä, saan ani harvoin maistaa tätä lempiruokaani. Jos voit noutaa minulle variksenpesän poikineen, niin päästän sinut menemään, laitanpa vielä hyvän kyydinkin.

— Jos et muuta tahdo, toimitan kyllä variksenpesän alas, lupasi Mikko.

— Tehdään sitten sovinto, veikkoseni, sanoi Suohaltija hyvillään. — Sinä saat yhden variksenpojista palkaksesi.

Mikko kiipesi puuhun ja toi sieltä variksenpesän poikineen. Suohaltija alkoi syödä variksen poikia. Ne maistuivat erinomaiselta ja hän tuli sangen hyvälle tuulelle. Mikko ei halunnut yhtyä ateriaan ja siitä piti Suohaltija vielä enemmän.

— Voi veikkonen, miten hyvän aterian sain. Nyt voin nukkua rauhassa, kun sinutkin saan pois täältä häiritsemästä, sanoi Suohaltija.

Sitten vihelsi hän kämmeniinsä ja samassa ilmestyi komea ratsu hänen eteensä. Se oli niin komea, ettei sellaista ennen oltu nähty.

— Kas tässä, saat tämän ratsun palkaksesi. Se ei tarvitse ruokaa, ei juomaa, eikä väsy milloinkaan.

Hyvä sillä on ratsastaa minne haluat. Käy kuitenkin entisessä talossakin, ehkä sinua siellä tarvitaan.

— Mutta muistakin, jatkoi Suohaltija kotvan vaiettuaan, — muistakin, ettet tule ylpeäksi, sillä sitä en voi sietää. Ylpeys käy aina lankeemuksen edellä. Jos tulet ylpeäksi, palaa ratsusi heti tänne suolle jälleen, etkä sinä näe sitä enää milloinkaan.

— Hyvä on ja kiitoksia lahjasta, sanoi Mikko. — Mitäpä minä köyhä paimenpoika ylpeäksi kävisin. Ohoh! Ei ole syytä ylpeillä, ukkoseni.

Mikko sanoi Suohaltijalle jäähyväiset ja ratsasti pois. Hauskaa olikin ratsastaa. Hevonen kulki niin keveästi, että kaviot tuskin maata koskettivat, ja vauhti oli nopea.

Pian oli Mikko tullut pois metsästä maantielle. Ihmiset jäivät hämmästyneinä katsomaan niin uljasta ratsua.

— Voi, voi! Sehän on entinen paimen-Mikko! Mistä hän on saanut tuollaisen ratsun? ihmettelivät ihmiset.

Mutta Mikko ratsasti täyttä ravia, niin että tuskin ihmiset pääsivät alta pois. Hän ratsasti suoraan taloon, jossa oli paimenena ollut. Nyt tahtoi hän näyttää, että kykeni muuhunkin kuin lehmäin jäljestä kulkemaan.

Talonväki riensi pihamaalle katsomaan kummaa hevosta ja Mikkoa.

Isäntä tuli ulos ja taputteli hevosta.

— No, Mikko poika, myypä tämä hevonen minulle, puheli isäntä. Mitä sinä köyhä poika tuollaisella ratsulla teet.

Nyt alkoi ylpeys taas kohota Mikossa. Hän unohti kokonaan suossa olleensa. Hän tahtoi näyttää mihin hevonen kelpasi ja ratsasteli ympäri pihamaata täyttä ravia.

— No, no, vähän hiljempää, paimenpoika, sanoi isäntä.

— Ei ole tarvis, kun on tällainen hevonen! huusi Mikko ylpeänä ja ratsasti isännän kumoon. Sitten hän aikoi hypätä ratsun selästä maahan, mutta samassa kääntyikin ratsu portista ulos ja juoksi metsään. Mikko koetti saada sitä pysähtymään tai kääntymään toiselle tielle, mutta mikään ei auttanut.

Hevonen juoksi suoraan suolle takaisin. Päästyään keskelle suota heitti se Mikon selästään maahan ja katosi tietämättömiin. Vaikka suo oli kannattanut ratsun aivan hyvin, ei se kannattanut nytkään Mikkoa, hän alkoi taas vajota.

Ei auttanut muu kuin ruveta huutamaan apua. Mikko parkui taas niin kovaa kuin kurkusta tuli. Suohaltija oli juuri ennättänyt nukkua ja näki ihanaa unta, kun huuto kuului hänen korviinsa.

— Sepä kummaa! Juuri toimitin rauhanhäiritsemiäni pois, niin nyt on jo toinen huutamassa, ja aivan yhtä pahasti parkuu. Niitä mahtaa olla oikea sukukunta näillä mailla, puheli Suohaltija vihoissaan.

— Parasta on, että lopetan ne sukupuuttoon, muuten ei nukkumisestani tule mitään tänä kesänä.

Suohaltija heitti taas suopunkinsa ja veti Mikon suosta. Kovinpa hän ällistyi, kun tunsikin Mikon.

— Vai sinä sama elävä. Taas häiritset untani!

Ellen nyt tee sinusta loppua, olen typerä, rähisi haltija ja puristi Mikkoa kourillaan.

— Älä, hyvä haltija, tapa minua. En olisi tänne tullut, ellei sinulta saamani ratsu olisi minua tänne tuonut, armahda toki syytöntä, rukoili Mikko.

— Vai syytön olet mielestäsi. Ja vielä syytät uljasta ratsuani. Ylpeytesi sinut tänne toi. Etkö muista, että varoitin sinua siitä? Haltija puristi lujemmin Mikkoa.

— Oi armahda toki, hyvä haltija. Etkö muista, että teimme sovinnon viime kerralla. Etkö muista, että hain sinulle variksen pesän, jossa oli poikia. Kaikessa mitä haluat, minä palvelen sinua, kunhan vain henkeni säästät, rukoili Mikko yhä.

Haltija alkoi jo heltyä muistellessaan maukasta ateriaansa, mutta häntä suututti keskeytynyt unensa.

— Jos tällä kertaa mua armahdat, en milloinkaan tule sinua häiritsemään, lupasi Mikko.

— Mitäpä tekisin kurjalla hengelläsi, et kelpaa kuitenkaan syötäväksikään, sanoi haltija. — Jos harjaat partani suoraksi, niin voin sua armahtaa. Sitä ei ole harjattu pariin sataan vuoteen ja on se nyt hieman takkuinen ja sinä viime kerralla sotkit sen kokonaan. Vieläkö muistat sitä?

— Harjaan kyllä partasi ja niin hyväksi, ettei se milloinkaan enää sotkeudu, lupasi Mikko.

Sitten alkoi hän harjata Suohaltijan partaa ja sai kin sen vallan suoraksi.

Suohaltija tuli taas perin hyväälle tuulelle.

— Olet kuitenkin reipas poika, sääli olisi sinua tappa, mutta en tahdo sinua täälläkään pitää. — Saat

lähteä matkaasi, mutta ratsua en sinulle enää anna, koska siitä ylpeäksi kävit, annan sinulle lehmän palkaksi. Se on hyvä lehmä, aina itse kotiin tulee etsimättä, lypsää niin paljon kuin haluat saada maitoa, eikä tarvitse ruokaa milloinkaan. Mutta muistakin, ettet tule ylpeäksi lehmästä, sillä silloin tulee se tänne takaisin, etkä sinä sitä milloinkaan näe enää, puheli haltija.

— Kiitoksia lahjasta! Mitäpä minä köyhä paimenpoika lehmästä ylpeilisin, sanoi Mikko ja läksi ajamaan lehmää.

Kulki Mikko lehmineen kylätietä. Kaikki kylän emännät ihmettelemään kaunista lehmää. He kyselivät mistä Mikko noin komean lehmän oli saanut, mutta Mikko ei viitsinyt vastata kellekään.

Tulipa lopuksi entiseen taloon, jossa oli paimenena ollut. Emäntä riensi ulos Mikkoa torumaan entisistä tuhmuuksista, mutta kun näki kauniin lehmän, unohti vihansa ja ihastuneena huusi:

— Tuotko minulle noin komean lehmän? Voi veikkonen, mistä sen olet saanut?

— Omani se on, eikä muiden, vastasi Mikko. Mutta emäntä hyväili ja taputteli lehmää ja pyysi saada ostaa sen Mikolta.

— Ei se ole kenenkään katsottava eikä ostettava! huusi Mikko ylpeänä ja sivalsi lehmää vitsalla ajaakseen sen karjatarhaan.

Silloin kääntyi lehmä ympäri, sieppasi Mikon sarviinsa ja juoksi suoraa päätä takaisin suolle. Sinne päästyään heitti se Mikon pahimpaan vesilätäkköön ja katosi samassa.

Siinä oli Mikko-raukka taas suossa. Hän ei ensin uskaltanut huutaakaan, peläten Suohaltijan oitis tappa-
van hänet. Mutta kun musta suovesi alkoi tunkeutua hänen korviinsa ja suuhunsa, päästi Mikko huikean hätähuudon, jotta koko suo vavahti.

Suohaltija oli taas ennättänyt juuri nukkua ja heräsi ylen vihaisena. Hän arvasi heti Mikon tulleen takaisin ja päätti antaa hänen huutaa tarpeekseen; apuun ei Suohaltija enää halunnut mennä.

Ääni muuttui vallan hirvittäväksi kirkumiseksi, ja lopulta huusi Mikko Suohaltijaa avukseen, mutta haltija ei välittänyt.

Viimein ei Suohaltijan tytär, joka asui suon toisessa laidassa, jaksanut enää kestää mokomaa ääntä, vaan lähetti sanan isälleen, että hän menehtyy, jos ei kirkumista saada lakkaamaan.

Suohaltija ei voinut tyttäreltään mitään kieltää. Hän heitti taas suopungin, veti Mikon luokseen ja aikoi tappa hänet heti.

— Armoa! Armoa! Teen mitä käsket, kunhan vain säästät henkeni. En olisi tänne tullut, mutta sinulta saatu lehmä se minut tänne toi, valitti Mikko,

— Ylpeytesi se sinut nytkin tänne toi, ärjäisi haltija. — Mutta oletpa onnettoman näköinen! Ennenkuin sinut tapan, tahdon näyttää sinut tyttärelleeni; ehkä hän siitä ilostuisi.

Suohaltija vei Mikon suon toiseen reunaan. Siellä istui usvan sisällä Suohaltijan tytär. Hän oli puettu muuraimen väriseen pukuun. Silmät olivat suuret, harmaat ja täynnä kyyneliä. Hän oli niin hentoinen,

että täytyi pelätä hänen minä hetkenä hyvänsä haihtuvan usvaksi.

Nähtyään Mikon, purskahti neito nauramaan ja nauroi kaikki kyyneleet pois silmistään. Hän ei ollut milloinkaan nähnyt Mikon laista olentoa.

Siitä tuli Suohaltija taas hyvälle tuulelle, sillä hänen tyttärensä ei naurannut milloinkaan.

— Saat mennä matkaasi täältä ja palkinnoksi annan sinulle pässin. Mutta muistakin, ettet enää tule tänne meitä häiritsemään.

— Kyllä muistan, armollinen haltija, lupaili Mikko ja läksi pässineen matkaansa.

Nyt päätti hän pitää pässinsä eikä päästää sitä suolle takaisin.

— Vahingosta viisastuu! ajatteli Mikko ja satoi nuoran pässin sarviin ja kiersi toisen pään vartalonsa ympäri.

Näin he tulivat entiseen taloon. Talon tyttäret juoksivat pihalle käskeäkseen Mikon matkaansa entisten tuhmuuksiensa vuoksi, mutta kun näkivät kauniin pässin, alkoivat he sitä katsella.

— Mitä sinä köyhä Mikko pässillä teet, anna meille se! sanoivat tyttäret.

— Tässä teille pässiä! huusi Mikko, ja löi tyttäriä nuoralla. Sitten alkoi hän kulettaa pässiään talliin, mutta pässi kääntyiikin ympäri ja veti Mikon perässään. Siinä Mikko ponnisteli vastaan ja kiemurтели nuoran toisessa päässä, mutta pässi oli ihmeellisen vahva, se kuljetti Mikkoa perässään pitkin tietä, ja kaikki kylän asukkaat katselivat ja nauroivat.

Pässi vei Mikon suolle ja katosi samassa. Mikko alkoi taas vajota ja sitä mukaa huutaa.

Mutta nyt oli Suohaltija niin suutuksissaan, että heti otti suopunkinsa, veti Mikon luokseen ja muitta mutkitta pisti hänet suuhunsa. Siihen loppui kertomus ylpeästä Mikosta.

Katkera pisara.

Eräälle kuningattarelle syntyi tytär. Pidettiin ko-
meat ristiäiset ja kummiksi kutsuttiin kaikki mahtavat
hallitsijat. Kutsuttiin myöskin suuri joukko haltijoita
ja haltijattaria, sillä nehän antavat paraimmat lahjat.
Ihmiset antavat kultaa ja kalliita kiviä, mutta haltijat
voivat antaa lapselle paljon kalliimpia lahjoja: kau-
neutta, lempeyttä, iloisuutta, viisautta.

Mutta miten lie saapunut ristiäisiin paha haltijakin.
Tottapa ei kuningas häntä pahaksi tuntenut, kun ker-
ran oli kummiksi kutsunut. Se astui viimeiseksi kät-
kyen luo ja otti esille pienen pullon, josta tiputti yh-
den ainoan pisaran lapsen rinnalle, sydämen kohdalle.
Pisara meni suoraan sydämeen.

Kukaan ei aavistanut mikä pisara se oli. Se oli
katkera pisara, joka voi muuttaa kauniin rumaksi,
valoisan pimeäksi ja hyvän pahaksi.

Kun prinsessa oli saanut kaikki lahjat, poistuivat
vieraat. Prinsessan nimeksi oli pantu Kultakutri.

Kultakutri kasvoi päivä päivältä ja tuli sitä mu-
kaa yhä kauniimmaksi ja suloisemmaksi. Mutta kat-
kera pisara kasvoi myöskin, vaikkei sitä heti voinut
huomata.

Kerran käveli prinsessa Kultakutri linnan puutarhassa hoitajansa kanssa. Hän hyppeli iloisenä pitkien käytävää. Mutta yhtäkkiä alkoi hän kuulla rinnastaan omituista ääntä.

Tik, tak, tik, tak, kuului sieltä. Katkera pisara alkoi kiertää hänen suonissaan.

Prinsessa tuli happaman näköiseksi, eikä halunnut enää leikkiä.

Hoitajatar koetti ilahuttaa häntä, mutta silloin löi Kultakutri häntä vasten kasvoja.

Ruusut hymyilivät ja nyökäyttivät päätään:

— Ole iloinen, Kultakutri! Ole iloinen! kuiskivat ne.

Mutta siitä suuttui Kultakutri vielä enemmän. Hän tarttui pienillä käsillään ruusuihin ja repi niistä lehdet pois.

Sellainen käytös ei toki sopinut prinsessalle, ja kerrottiin kuninkaalle, minkälainen hän on.

— Hän on vielä lapsi, kylläpä viisastuu, kun kasvaa suuremmaksi, selitti kuningas.

— Hänellä on niin paljon hyviä ominaisuuksia, ettei pieni ilkeys mitään haittaa, sanoi kuningatar.

Kun prinsessa tuli aikaihmiseksi, alkoi linnassa kulkea kosijoita, sillä olihan Kultakutri kaunein ja rikkain prinsessa maailmassa.

Mutta kukaan ei ollut hänen mieleensä. Kuka oli liian lyhyt, kuka liian pitkä. Toiset taas olivat liian vanhoja, toiset liian nuoria.

Kaikille nauroi prinsessa, ja suruissaan poistuivat kosijat.

Lopulta ei enää kukaan uskaltanut tulla kosi-
maan Kultakutria. Tiedettiin, että vaikka hän oli niin
kaunis ja suloinen, jokin paha voima vaikutti hänessä,
ja sitä kaikki pelkäsivät.

Prinsessa sai nyt istua yksin useat vuodet. Hän
istuskeli yksin linnan tornissa ja katseli alas laaksoon.

Kerran ratsasti siitä ohitse nuori kaunis prinssi.
Nähtyään kauniin prinsessan ikkunassa pysäytti hän
hevosensa ja jäi katselemaan.

— Miksi noin kaunis prinsessa suruissaan istuu?
kysyi prinssi.

— Siksipä istun harmissani, kun sydämessäni tun-
nen olevan katkeran pisaran, enkä saa sitä sieltä pois,
vastasi Kultakutri.

— Eikö muuta! huusi prinssi iloisena. — Anna-
han mulle sydämesi, minä annan sulle oman sydämeni,
ja minun sydämessäni ei ole katkeraa pisaraa.

Sepä oli Kultakutrista somaa.

— Annan kyllä sydämeni sulle, sanoi hän ja ai-
koi ottaa sydämen rinnastaan, mutta silloin alkoi kat-
kera pisara kovasti kiertää hänen suonissaan.

— Tik, tak, tik, tak! Älä luulekaan, että pääset mi-
nusta, minä olen kumminlahjasi.

— En minä voi, en minä voi! huusi Kultakutri
ja alkoi itkeä ja valittaa suureen ääneen.

— Kuulehan, minä tiedän kuuluisan noidan, joka
asuu Taikamäellä. Mene sinne, prinsessa Kultakutri,
neuvoa kysymään. Minä odotan sinua siksi, sanoi
hyvä prinssi.

Kultakutri kertoi asian vanhemmilleen ja he suosivat prinsessan tahtoon.

Prinsessa puki ylleen harmaan vaipan ja pani jalkoihinsa puukengät, ettei noita olisi tuntenut häntä prinsessaksi. Hän kulki jalan pitkät matkat, yli rämeisten soiden, pitkin kivisiä polkuja aina Taikamäelle asti, jossa noita-akka asui.

Noita Varisnokka istui kumarassa ja keitti suuressa padassa lientä sisiliskon aivoista ja käärmeen silmistä.

Suuri kissa Kurrur istui kolmijalkaisella jakkaralla ja katseli vinoilla silmillään tarkasti keitokseen.

Jo kaukaa kuuli Varisnokka prinsessan askeleet. Kurrur alkoi naukua käheällä äänellään, ja liemi kuo-hui padan reunojen ylitse.

— Vaikeissa asioissa prinsessa tänne kulkee, harmaassa vaipassa, yksin, ilman seuraa. Kyllä Varisnokka hänet kuitenkin tuntee, tuntee pa asiainsakin, puhelee noita itseksensä.

Samassa kuului hiljaista rapinaa ulkopuolelta.

Kultakutri oli saapunut noita-akan asunnolle, mutta pelkäsi niin kauheasti, ettei uskaltanut ovea avata.

— Käy sisään vain, prinsessa Kultakutri! huusi noita ja raotti ovea.

Kultakutri astui sisään. Kurrur hyppäsi alas jakkaralta ja läheni prinsessaa silmät kiiluen.

Prinsessa väistyi kauemmas ja heilutti vaippaansa saadakseen kissan pois.

— Ole paikoillasi, prinsessa Kultakutri. Etkö tiedä, ettei Kurrur ole tavallinen kissa, se on onnen

kissa. Jos sinulla on onni mukanasi, tietää Kurrur sen heti. Ole vain hiljaa, sanoi noita.

— Hyvä että tulit. Olen odottanut sinua jo kauan, sanoi noita, katsellen Kultakutria.

Kultakutri olisi mieluummin juossut tiehensä, mutta oli niin väsynyt, ettei jaksanut jalkojaan liikuttaa.

— Kuinka tunnet minut? kysyi prinsessa noidalta.

— Kuinka en tuntisi sinua, kun olin ristiäisissäsi kummina. Minähän vuodatin sydämeesi sen pisaran, jota nyt olet tullut takaisin tuomaan. On hyvä että tulit. Mutta minä vaadin myös vastalahjoja, minä, Tahdotko antaa mitään takaisin?

— Tahdon antaa mitä ikinä voin saadakseni sen pisaran pois sydämestäni, sanoi Kultakutri nöyrästi.

— Niinpä mene takaisin isäsi linnaan ja tuo minulle se kallis helmi, jommoista ei ole toista koko maailmassa, ja jota isäsi säilyttää seitsemän lukon takana ja joka tuottaa terveyttä ja onnea. Tuo se helmi minulle. Mutta sinun täytyy yksin kulkea matka jalkasin edestakaisin.

Prinsessa huokasi raskaasti.

— Annan sinulle kaikki omat helmeni, mutta en voi tuoda sitä ainoata helmeä, josta isäni pitää.

— Niin menepä sitten tiehesi! tiuskaisi Varisnokka ja iski vihreät silmänsä Kultakuttriin.

Kultakutri kulki linnaan ja sai monilla rukouksilla isältään helmen ja vei sen Varisnokalle.

— No niin, tämä oli pieni asia, sanoi Varisnokka ilkeästi. — Sinun tulee myöskin luopua kauneudestasi. Voitko senkin tehdä?

Prinsessa epäröi hetken, mutta kun hän muisti uljasta prinssiä, vastasi hän tyynesti:

— Luovun kaikesta hänen tähtensä.

Kultakutri painoi päänsä alas, ettei noita näkisi kyöneleitä, jotka valuivat pitkin poskia.

Ensiksi leikkaan keltaiset kiharasi pois, ja luuletko, että tuo kaunis prinssi sittenkin haluaa saada sinut? nauroi noita.

— Sitä en tiedä, vastasi Kultakutri.

Noita otti sakset ja leikkasi Kultakutrin hiukset poikki.

— Sitten täytyy sinun maistaa tätä keitosta. Se on keitetty juuri sinua varten. Se on erinomaisen hyvää.

Varisnokka ojensi kauhahan Kultakutrille. Kauhasta lemahti ilkeä haju. Kultakutri käänsi päänsä pois eikä tahtonut maistaa.

— Jollet nyt heti juo tätä, saat mennä matkaasi ja tulet kymmenen kertaa ilkeämäksi entistäsi, sanoi Varisnokka.

Kultakutri joi juoman, eikä hän ikinä ollut maistanut mitään niin katkeraa.

— Siinä ne olivat kaikki ilkeytesi, mitä muille olet tehnyt. Ne ovat sekoitetut tähän juomaan. Ja kun olet juonut sen, katoaa katkera pisara rinnastasi, sanoi noita.

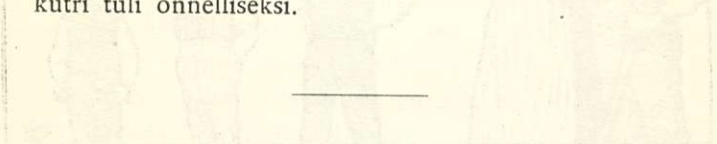
Mutta prinsessa vaipui pyörtyneenä lattialle. Silloin otti noita hänen sydämestään pois katkeran pisanan.

Kun Kultakutri jälleen heräsi, oli hän isänsä linnassa.

Oli valmistettu komeat häät. Kaunis prinssi seisoi hänen vieressään ja piteli häntä kädestä.

Kultakutri hengitti syvään. Ei hän milloinkaan ollut tuntenut itseään niin onnelliseksi kuin nyt. Hän tunsikin, että katkera pisara oli poissa.

Sitten vietettiin komeat häät ja prinsessa Kultakutri tuli onnelliseksi.

Eräällä talonpojalla oli kolme poikaa. Joka päivä sanoi talonpoika vaimolleen:

— Syötä ja juota poikiamme oikein vahvasti, että niistä tulisi tukevia miehiä. Kun minä tulen vanhaksi, saavat he talon, ja silloin voin minä rauhassa loikoilla ja poltella piippuani. Hauskaa on silloin katsella miten poikani työtä tekevät ja raatavat, — sillä kyllä tällaisessa talossa riittää työtä kolmellekin, vai mitä luulet, eukkoseni?

— Onpa tässä työtä useammallekin: navetassa on monta kymmentä lehmää, tallissa paljon hevosia ja vielä on meillä lampaita ja kanoja niin paljon, etten nyt lukuakaan muista, sanoi emäntä hyvillään.

— Niin, näes, kun poikamme sitten kasvavat suuriksi ja ottavat kukin vaimon itselleen, niin nehän kaiken sisätyön toimittavat, lypsävät lehmät, kirnuavat voin ja laittavat ruuan. Silloin ei sinun, eukkoni, tarvitse muuta tehdä kuin istua tuvan perällä pöydän päässä ja juoda kahvia, puheli ukko.

Niin he useasti puhelivat keskenään tulevaisuudesta. Kumpainenkin rakasti suuresti poikia ja niitä hoidettiinkin parhaan mukaan.

Pojat saivat nukkua aamuin niin kauan kuin halutti. Maitoa saivat he juoda minkä jaksoivat. Niistä tulikin aika lihavia ja punaposkisia poikia.

Isä katseli tyytyväisenä poikiaan eikä malttanut olla kehaisematta naapureilleen.

— Katsokaas noita! Ei tällaisia pojan nassikoita joka talossa kasvakaan. Pulskia ja pyöreitä ovat kuin juotetut vasikat. Vielä saavat vapaana juoksennella, mutta kun kasvavat, saavat ruveta töitä tekemään. Silloin taloni vaurastuu. Viljaa tulee enemmän hinkaloihin, rahaa enemmän kukkaroon, vaikkei nytkään puutetta ole.

Täytti sitten vanhin poika viisitoista vuotta.

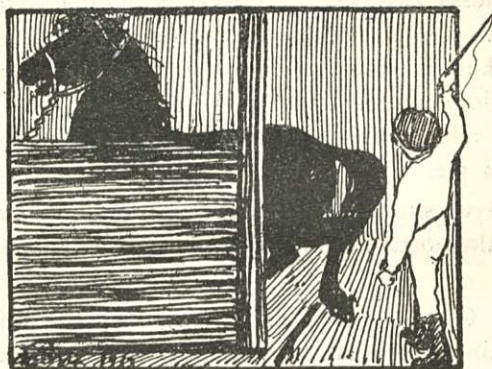
Talonpoika kutsui pojan luokseen ja puheli vakavana:

— Olet jo viidentoista vuotias ja sinun ikäisenäsi sain minä ottaa talon vastaan ja tehdä kaikki työt. Sinun ei kuitenkaan tarvitse sitä tehdä, sillä sitten vasta, kun kaikki kolme olette täyttäneet viisitoista vuotta, saatte talon. Minä alan jo vanheta, partaani on tullut harmaita karvoja, ja selkäni on köyristynyt. Luovutan sulle arvokkaan työn, saat pitää huolta hevosista.

Poika tuli hyvin iloiseksi tästä. Viheltäen kii-ruhti hän talliin. Muutaman päivän hän ahkerasti suki ja ruokki hevosia, mutta sitten halusi hän lähteä ratsastamaan. Sitäpä esteli talon vanha tallirenki.

— Kuka tässä on isäntä, sinäkö vai minä? huusi poika ylpeänä. Minut on määrätty hevosia hoitamaan, mene sinä tiehesi, sinua ei enää tarvita, sanoi hän. Vanha tallirenkki läksi tiehensä, ja poika sai omin päin hommata.

Hän tahtoi valita parhaan ratsun itselleen. Olipa tallissa suuri musta ori, jolla ei poika koskaan ollut ajanut. Se katsoa mulkoili vihaisena uutta isäntäänsä ja potki maltittomana pilttuussaan.

Poika lähestyi rohkeasti. Sivalsi piiskalla hevosta ja huusi:

— Älä siinä mulkoile ja vihoittele. Sinulla juuri tahdon ratsastaa.

— Vai minulla, hirtui ori ja alkoi potkia. Se potkaisi poikaa, jotta tämä lensi tallin ovesta suoraan keskelle pihamaata.

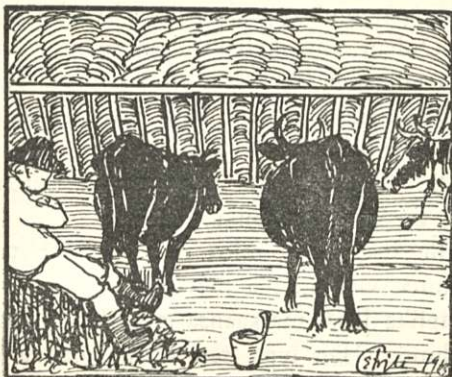
Siihen jäi poikaparka makaamaan, sillä molemmat jalat olivat poikki.

Äiti löysi hänet siitä ja kantoi tupaan.

— Voi sinuakin tuhmaa miestä, kun käskit pojan talliin hevosia hoitamaan, olisihan sitä muutakin työtä ollut. Nyt tulee parhaasta pojastamme raajarikko, joka tuskin kykenee kävelemään, puhui eukko miehelleen.

Pojasta tulikin raajarikko, joka vain kainalosauvain varassa pääsi vaivalloisesti kulkemaan. Enimmäkseen hän vain makaili vuoteessa.

— Onhan meillä vielä kaksi pulskaa poikaa, ter-

vettä ja vahvaa, niistä aika hyviä työmiehiä tulee, lohdutti talonpoika vaimoan.

Täytti sitten toinen pojista viisitoista vuotta. Siitä kaikki riemuitsivat, ja isä puhui taas vakavia sanoja pojalleen:

— Siitä asti kun veljesi sairastui, ovat hevoset olleet hoidotta, sillä minä alan käydä vanhaksi, ja entinen tallirenki läksi pois. Veljesi oli hurja poika, ole sinä varovaisempi, niin menestyt paremmin.

Mutta nytkös talon emäntä kiivastui:

— Vai tahdot, että toinenkin poikamme menettäisi jalkansa, kun hänetkin käsket hevosia hoitamaan. Mieluummin saavat hevoset kuolla nälkään, ennenkuin päästän pojan talliin, sanoi äiti.

— No, ehkä on parasta olla varovainen, jaksanhan vielä itse ruokkia hevosia. Mene sinä, poikani, läävään lehmiä hoitamaan.

Se työ oli emännänkin mielestää sopivaa. Poika oli hyvin tyytyväinen toimeensa.

— Mitäpä minä rupeaisin tässä hyörimään ja pyörimään. Onhan siinä kylläksi, kun olen läävässä.

Poika tallusteli läävään ja istui keskellä permantoa olevalle hakokasalle. Siitä hän jakeli käskyjään ja komenteli karjapiikaa.

— Ole hiljaa, kyllä minä tiedän miten lehmiä hoidetaan, tiuskaisi karjapiika.

— Ole itse hiljaa, minä olen isäntä nyt. Jos et tottele minua, saat mennä matkoihisi.

Karjapiika läksi matkaansa ja poika hoiteli jonkun päivän lehmiä. Hän lypsi sen verran maitoa kuin itse tarvitsi. Hänestä olikin maito parasta ravintoa. Niinpä hän päivät päästään makasi läävässä ja joi maitoa. Siitä hän lihosi tavattomasti.

Lopulta ei poika enää jaksanut läävästä pois tulla. Eräänä aamuna löydettiin hänet kuolleenä läävän la-
tialta. Liiasta maidonjuomisesta kuoli.

Emäntä torumaan miestään:

— Sinä sen läävään käskit, poika raukan! Tietäähän sen, niin ahkeraan lehmiä hoiteli, että lopulta kuoli, päivitteli emäntä.

Tuli sitten nuorin poika viidentoista vanhaksi.

Sanoi isä hänelle:

— Lähde nyt, poikani, talliin hevosia hoitamaan. Sinä olet suurin ja vahvin pojistamme, panen kaiken toivoni sinuun. Vanhin veljesi oli hurjaluontoinen ja toinen veljesi oli ylen laiska, kulje sinä nyt kulusta keskitietä.

Mutta äiti sanoi:

— Etkö viisastu milloinkaan, ukkoseni, tahtoisitko menettää nuorimmankin poikani, kun käsket hevosia hoitamaan.

— No, jaksanen vielä jonkun aikaa itsekin niitä hoitaa, vaikka vanhuus jo selässä tuntuu. Mene sitten läävään lehmä hoitamaan, siellä ei ole vaaraa, kunhan vain et laiskaksi rupea.

— Mitä hulluja! sanoi äiti. Enkä päästäkään nuorinta poikaani läävään, jaksan toki itse vielä lehmät hoitaa. Ei pojista ole läävään.

Isä raappi päätään ja mietti mitä työtä pojalle antaisi. Lopulta hän keksi ja virkkoi:

— Ka! Tiedämpä sullekin sopivan työn. Saat mennä kanoja kaitsemaan, ne siellä puolivilleinä kaa-kottavat, hoitoa tarvitsevat. Vanha, sokea ruotimummo siellä vain komentoa pitää.

Se oli äidinkin mielestä sopiva työ nuorimmalle pojalle, ja poika läksi kanatarhaan. Heti ajoi pois sokean mummon ja alkoi itse komentaa.

— Hei! Tässä on itse isäntä! Ettekö kanat ja kukot ymmärrä antaa arvoa! Tässä hieman opetan teitä.

Poika alkoi huitoja kepillään kanoja ja kukkoja. Siitä nousi mahdoton meteli kanatarhassa. Lopulta karkasi eräs suuri vihainen kukko hänen kimppuunsa ja nokki silmät päästä pois.

Poika jäi sokeaksi koko iäkseen eikä kyennyt mitään tekemään enää.

Nyt oli koko talo rappiolla.

Isäntä oli vanha eikä jaksanut enää hoitaa hevosia. Ne saivat juosta pitkin mäkiä ja metsiä. Kukaan ei

tehnyt työtä. Emännällä oli tosi työ hoitaessaan vanhaa miestä ja kahta poikaansa. Lehmiä ei kukaan lypsänyt eikä ruokkinut, ne kuljeskelivat naapurin heinämailla ja tekivät vahinkoa.

Isäntä ja emäntä syyttelivät toinen toistaan onnettomuudesta.

— Sinä poikamme hemmoittelit, niin etteivät mihinkään kyenneet, rähisi isäntä.

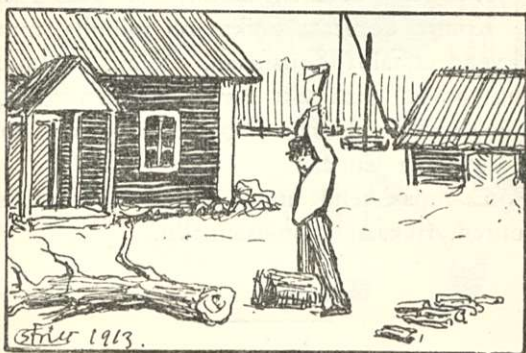
— Sinä niille sellaista työtä määräsit, jota eivät voineet tehdä, tiuskaisi emäntä.

Eikä kumpainenkaan huomannut itseään syylliseksi. Tulipa sitten eräänä iltana taloon köyhä kerjäläispoika ja pyysi yösjaa.

— Ei tässä kerjäläiselle sijoja ole, on tässä sängyssä olijoita tarpeeksi, torui emäntä.

— Saanen kai sentään lämmitellä hieman, pyysi poika.

— Ei täällä lämmintäkään ole, puut ovat aikoja vajasta loppuneet, eikä kukaan hae niitä metsästä.

Etkö näe, että ukkoni ja poikani ovat aivan kylmästä kohmettuneita, tuskin itsekään pysyn enää pystyssä, valitteli emäntä.

Poika meni ulos. Löysi vajasta kirveen, meni metsään ja kaatoi suuren puun; sen hän raahasi taloon ja hakkasi pieneksi. Sitten vei hän aika sylyksen puita tupaan ja teki tulen. Iloisesti loimusi valkea ja vähitellen virkosivat isäntä ja pojat, kuten karpäset kesän tullen, kun tuntevat lämpöä ruumiissaan.

Siitä tulivat kaikki hyvillään. Sitten meni poika

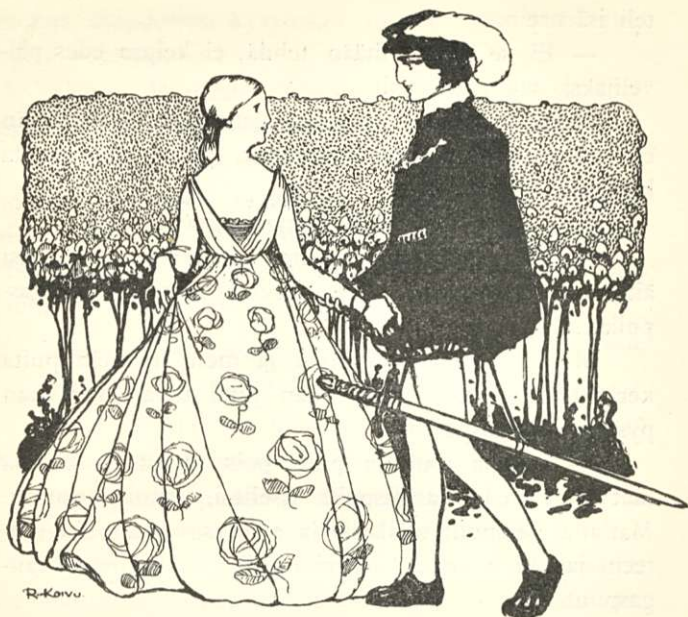
läävään. Siellä oli hengissä enää yksi ainoa lehmä. Poika lypsi sen ja sai vähän maitoa. Aitasta nouti hän jauhoja ja keitti puuron illalliseksi.

Poika sai olla yön tuvassa, ja aamulla, kun hänen piti lähteä, pyysi emäntä häntä jäämään siksi päivää. Poika jäi päiväksi ja toiseksi, jäipä koko talveksi. Hän toimitti kaikki työt talossa.

Keväällä aikoi poika lähteä pois, mutta isäntä sanoi:

— Tunnen kuoleman lähestyvän. Taloni jää hoitotta. Kolme komeata poikaa oli minulla, mutta he eivät kyenneet taloa hoitamaan. Näen, että sinä olet toimelias poika. Sinä saat tämän talon omaksesi, kunhan vain hoidat eukkoani ja poikiani hyvin ja toimitat minut kunnialla hautaan.

Poika lupasi tehdä niin. Ja köyhä kerjäläispoika tuli suuren, rikkaan talon isännäksi.

Marjatan kangas.

Oli kerran ukko ja akka. Heillä oli paljon lapsia, joista vanhimman nimi oli Marjatta. Marjatan oma äiti oli kuollut, hänellä oli siis äitipuoli ja sisarpuolia.

Äitipuoli vihasi Marjattaa ja sisarpuolet tietysti samoin. Äitipuoli ei opettanut hänelle mitään eikä milloinkaan neuvonut niinkuin toisia lapsia. Itsekseen sai Marjatta opetella työtä tekemään, ja jos teki hullusti, toruttiin ja lyötiin häntä.

— Mitä tuosta Marjatta raukastakin tulee, päivit-
teli isä usein.

— Ei se osaa mitään tehdä, ei kelpaa edes palvelijaksi, sanoi äitipuoli.

Mutta Marjattalla oli omat ajatuksensa. Kun hän ei mihinkään muuhun kelvannut, päätti hän ruveta kangasta kutomaan.

Hän pyysi äitipuolelta kangaspuita lainaksi.

— Vai sulle kangaspuita särettäväksi, tiuskaisi äitipuoli vihoissaan. Hae rankoja metsästä kangaspuiksesi!

Marjatta totteli äitipuolta ja meni metsään puita keräämään. Sitten laitteli hän niitä tuvan nurkkaan pystyyn kangaspuiksi.

— Laitapa joutuun puut pois tuvasta, ullakolla saat rakennella kangaspuita itsellesi, sanoi äitipuoli. Marjatta vei puut ullakolle ja alkoi sovittaa puita yhteen, ja miten lienee, syntyikin siitä sievät pienet kangaspuut.

Siitä tuli Marjatta hyvin iloiseksi ja alkoi pyydellä pellavia äitipuolelta, jotta pääsisi kangasta kutomaan.

— Olekin hiljaa, heittiö! Antaisinko sulle pelavia haaskattavaksi . . . Et kuitenkaan kutoa osaa, sanoi äitipuoli. Hae suolta sammalia, siinä sulle pelavia kylläksi on.

Marjatta totteli taas äitipuolta ja läksi suolle sammalia keräämään.

Sitten vei hän sammalet ullakolle ja alkoi kiertää niitä langoiksi, ja ihmeellistä, sammalet muodostuivat hienon hienoiksi langoiksi, siitä sai Marjatta loimet kankaaseensa.

Mutta mistä saisi kuteet? Ei enää uskaltanut mennä äitipuolelta kysymään, muuten olisi tämä kauheasti suuttunut.

Olipa Marjatalla pitkä, kullankeltainen tukka, siitä sai hän kuteet kankaaseen.

Nyt alkoi Marjatta kutoa. Ullakko oli pimeä ja kolkko, ainoastaan muutamia valonsäteitä pääsi sinne rikkinäisestä katosta. Mutta Marjatta tottui pimeään. Hän kutoi yöt päivät. Hän innostui niin, että rupesi laulaa rallattelemaan kutoessaan.

Alas kuului kangaspuiden helinä ja Marjatan laulu.

Kuulipa sen äitipuoli ja kuulivat sisaretkin.

Mitä se Marjatta ullakolla hääää, — menkähän katsomaan, sanoi äitipuoli tyttärilleen.

Sisarpuolet juoksivat ullakolle katsomaan. Siellä oli niin pimeä, etteivät ensin nähneet mitään.

Mutta kun he tarkemmin katsoivat, huomasivat he Marjatalla olevan pienet kangaspuut ja oikeata kangasta kudottavana.

Sisarpuolet kiiruhtivat alas äidille kertomaan:

— Siellä Marjatta istuu ja oikeata kangasta kutoo, sanoivat tyttäret.

— Mitä hulluja! Mistä Marjatta olisi saanut kangaspuut ja pellavat, sanoi äitipuoli eikä lainkaan uskonut asiaa todeksi.

Marjatta kutoi kutomistaan. Hän keräsi kukista punasta, sinistä ja vihreätä väriä ja värjäsi niillä lankojansa. Iltasin keräsi hän nurmikolta kuun hopeaisia säteitä ja sai siitä hopealankoja. Ja aamuin aikaiseen keräsi hän auringonpaistetta ja sai siitä kultalankoja.

Kangas edistyiikin hyvin. Siihen muodostui punaisia ruusuja ja sinisiä lintuja. Tuskinpa käsitti Marjatta itsekään miten ne siihen syntyivät, mutta niin piti olla, sen hän tunsi. Sellaistahan juuri Marjatta oli aina ajatellut. Kunpa sisarpuolet ja äitipuoli vain antaisivat hänen kutoa rauhassa.

Kuuluipa taas alas Marjatan iloinen laulu ja syöstävän helinä.

— Menkääpä, tyttäreni, katsomaan, mitä Marjatta ullakolla kaiket päivät tekee. Siellä suotta laiskottelee ja aikaansa hukkaan kuluttaa. Käskekää joutuun alas tulemaan, sanoi äitipuoli tyttärilleen.

Läksivät sisarpuolet taas katsomaan mitä Marjatta teki.

Hämmästyneinä jäivät he seisomaan. Olipa siinä kaunista kangasta; eivät ikinä olleet sellaista nähneet: punaisia ruususeppeleitä ja sinisiä lintuja.

Kilpaa juoksivat sisarpuolet alas ilmoittamaan äidilleen:

— Marjatta kutoo kummaa kangasta. On siinä ruusuja ja lintuja. Ei sellaista ennen ole nähty. Ja niin hienon hienoa se on kuin silkki. Tule itse katsomaan, ellet usko meitä.

Lopulta kompuroi äitipuolikin ullakolle.

Kovinpa hänkin hämmästy kun näki kauniin kankaan. Mutta Marjattaa torui hän laiskuudesta ja tyhjäntoimittamisesta.

Mutta kun ulos pääsi, sanoi hiljaa tyttärilleen:

— Marjatta on noidaha saanut nämä kangaspuut ja langat. Menkää tekin metsään, tuokaa sieltä puita ja laittakaa kangaspuut. Menkää sitte suolle ja tuokaa

sieltä sammaleita ja kehrätkää niistä lankoja. Varmasti saatte yhtä kaunista kangasta kuin Marjattakin.

Tyttäret tekivät niinkuin äiti käski. Mutta puut eivät pysyneet koossa, eivätkä sammaleet muodostuneet langoiksi heidän käsissään.

Siitä tulivat tyttäret pahoille mielin, mutta äiti sanoi:

— Mitäpä tuosta! Marjatta saa antaa teille omat kangaspuunsa ja lankansa. Kyllä hän noidalta uusia saa.

Ja Marjatan täytyi luopua kangaspuistaan. Sisarpuolet yrittivät kutoa, mutta langat katkeilivat heidän käsissään ja koko kangas sotkeutui rumaksi.

Tyttäret tulivat taas vihaisiksi. He löivät ja toruivat Marjattaa.

Mutta äiti sanoi:

— Antakaahan olla! Antakaamme Marjatan kutoa, te kyllä saatte kankaan ottaa itsellenne.

Nyt tulivat sisarpuoletkin iloisiksi jälleen ja Marjatta sai uudelleen alottaa kudontansa.

Marjatta kutoi taas ja lauleskeli iloisena. Kankaaseen muodostui komea linna, sen harjalla liehuivat liput ja pihassa kasvoi uljaita puita.

Kävipä vanha isäkin katsomaan kangasta.

— Mitä kudot, Marjatta? kysyi isä.

— Kudon itselleni morsiuspukua, sanoi Marjatta.

— Mitä hulluja! Kukapa sinustakin huolisi?

— Enpä tiedä, kudon vain.

Isä tarkasteli lähemmin kangasta.

— Mitä kummaa! Eihän se ole tavallista kangasta lainkaan. Eihän se sovi puvuksi, ei paidaksi eikä miksikään. Heitä pois tuommoinen joutava ja

ala kutoa oikeata palttinaa. Minä toimitan sinulle pellavia, puheli isä.

— Pitää kutoa sitä mitä osaa, vastasi Marjatta.

Mutta isä veteli ihmeissään harmaata partaansa ja päivitteli:

— Kummallinen tytär minulla on. Tavallista kangasta ei osaa kutoa, mutta kulta- ja hopeakangasta laittelee, sellaista, joka kuninkaille ja prinsseille soveltuu, vaan ei köyhälle tytlle. Mitä tästä vielä lopuksi tulee? Oikein eivät ole asiat.

— Älä ole milläskään. Me vielä rikkaiksi tulemme. Myyn kankaan kaupungissa ja saan paljon rahaa. Ostamme hevosen ja lehmän, puheli akka ukolleen.

Kun Marjatta oli kutonut muutaman päivän, otti äitipuoli sakset ja aikoi leikata kankaan poikki. Mutta ihmeellistä! Sakset eivät leikanneet poikki lankaakaan.

Äitipuoli raivostui ja alkoi repiä kangasta irti puista, mutta kangas ei lähtenyt.

— Se on noiduttua, se on varma asia! huusi äitipuoli vihoissaan.

Kuitenkin antoi hän Marjatan kutoa ja päätti joskus hänen poissa ollessaan ottaa kankaan.

Nyt lähetti äitipuoli Marjatan kauas asialle. Sillä aikaa hän tyttäriensä kanssa alkoi taas irrottaa kangasta puista. Mutta turhaan! Kangas ei lähtenyt, ei ainoakaan lanka katkennut.

Tyttäret itkivät kiukuissaan, mutta äiti sanoi:

— Älkää olko millännekään! Se ei ole valmis vielä. Kun Marjatta on kaikki lankansa kutonut, irtautuu kangaskin. Odottakaa vain kärsivällisesti.

Ja äiti jatkoi alas tupaan tultua:

— Sitten vien kankaan kuninkaan linnaan ja sanon, että tyttäreni ovat kutoneet tämän. Silloin saatte suuret palkinnot, ehkä pääsette kuninkaan hoviin palvelijoiksi. Kuka tietää mitä vielä tapahtuu! Olkaa vain kärsivällisiä, tyttäreni.

Marjatta sai jatkaa kutomistaan. Eipä hän kuitenkaan milloinkaan kiitosta saanut äitipuoleltaan. Aina torui tämä:

— Hukkaan panet aikasi joutavia kutoessasi. Ei sun kankaasi mihinkään kelpaa. Vaan ethän sinä muuhunkaan kykene, raukka.

Ja sisarpuolet sanoivat:

— Noiduttu sinä olet. Viitsitkin olla peikkojen kanssa tekemisissä. Heittäisit koko kutomisen sikseen ja auttaisit meitä taloustöissä.

Kauas kuului Marjatan syöstävän helinä ja loitos hohtivat kultalangat. Ihmiset saapuivat uteliaina katsomaan.

— Sepä kummallista kangasta! Sepä kaunista kangasta! Ja niin hienoa! Niin hienoa! Kuninkaillehan se vain sopii, sanoivat ihmiset.

— Niillehän se vain sopinee, sanoi Marjatta.

— Ja tuossa onkin kuninkaanlinna torneineen.

— Se on minun oma linnani, sanoi Marjatta.

— Ja tuossa on todellakin kultakruunu, kudottuna aivan luonnollisen näköisenä, ihmettelivät ihmiset.

— Se on minun oma kruununi, sanoi Marjatta.

— Mutta mitä tuossa sitten on?

Kaikki kumartuivat katsomaan.

— Siinähän on kudottuna uljas mies. Otsa hohtaa kirkkaana kuin päivä. Tukka on tumma kuin yö,

ja silmät säihkyvät kuin salamat. Mitä sinä kudot, Marjatta!

— Sellainen on minun sulhaseni, vastasi Marjatta. Nyt purskahtivat kaikki nauramaan.

— Vai sellainen on sulhanen! ihmettelivät he.

— Milloinka sitten hääsi vietetään? kysyivät he.

— Kun sulhaseni saapuu, vastasi Marjatta.

Ja kaikki nauroivat.

— Näettehän, ettei hän ole viisas! huusivat sisarpuolet.

— Viisas ihminen ei kuvittele mielessään sellaisia hullutuksia, sanoi äitipuoli.

— Kummallinen tytär on minulla, päivitteli vanha isä.

Kangas edistyi yhä. Marjatta oli tullut niin ahkeraksi, että tuskin enää malttoi päättään nostaa kankaastaan. Ahkerana kiersivät hänen sormensa lankoja. Kangas tuli yhä kauniimmaksi, se hohti kuin hopea ja kiilsi kuin kulta.

Kateellisina katselivat sisarpuolet kankaan edistymistä. Joka päivä koetti äitipuoli irroittaa sitä kangaspuista, mutta yhä turhaan.

Oli kulunut jo vuosi siitä kun Marjatta oli alkanut kutoa.

Äitipuoli ja sisarpuolet alkoivat vihata nyt Marjattaa entistä enemmän, kun eivät saaneet kangastakaan irti.

Lopulta päätti äitipuoli surmata Marjatan.

— Heitä jo kutominen silleen, puheli isä Marjatalle. — Aikasi kuluu hukkaan ja äitipuolesi tarvitsee sinua muihinkin töihin.

— Kohta on kankaani valmis, sanoi Marjatta.

Äitipuoli oli valmistanut myrkkyyä ja sekoittanut sen Marjatan maitoastiaan. Aamulla aikoi hän antaa sen Marjatalle. Sitten pääsisi hän näkemästä tytärpuoltaan ja saisi kankaan. Koko sen yön istui Marjatta ja kutoi.

Mutta aamulla aikaiseen heräsivät kaikki torven toivotukseen ja hevosten hirnuntaan. Koko kylän väki juoksi tielle katsomaan.

Siellä kulki komea ratsujoukko, etunenässä uljas prinssi. He ratsasivat suoraan Marjatan kotiin. Isä ja äitipuoli riensivät ulos katsomaan.

— Missä on tyttärenne Marjatta? kysyi prinssi.

Kylän lapset juoksivat ullakolle ja huusivat:

— Marjatta hoi? Prinssi on tullut! Prinssi on tullut!

Mutta prinssi tahtoi itse nousta ullakolle, eikä siinä mikään auttanut.

— Minun täytyy itse hakea morsiameni, sanoi hän ja astui uljaana pimeään ullakkoon.

— Marjatta! Joko kankaasi on valmis, tulin sinua noutamaan, sanoi prinssi.

— Minä halusin saada sellaisen vaimon, joka osaa kutoa sammalista kultakangasta, joka osaa koota auringonpaistetta ja kuun hopeaa. Katso, minulla on paljon kultaa ja hopeaa, mutta sinä voit antaa minulle paljon kalliimpaa, kun annat iloisen ja hyvän sydämesi.

Ja prinssi jatkoi, kun ei Marjatta vastannut:

— Minä olen etsinyt sinua kokonaisen vuoden. Tiesin sinun varmaan kutovan kangasta, vaan en

tiennyt missä. Etsin sinua kuninkaitten ja ruhtinaitten linnoista, mutta löysinkin sinut köyhästä mökistä.

— Minä olen vuoden kutonut tätä kangasta ja odottanut sinua, sanoi Marjatta ja katsoi ensi kerran prinssiin.

Ja ihmeellistä! Prinssillä oli tumma tukka kuin yö, otsa oli kirkas kuin päivä ja silmät loistivat kuin salamat.

— Mistä tiesit minun täällä olevan? kysyi Marjatta.

— Mistäkö tiesin? Kuulinhan kauas syöstäväsi helinän ja näin kultalankojesi hohtavan.

— Sinä olet juuri se oikea prinssi, jota odotin. Kankaani sain viime yönä valmiiksi, sanoi Marjatta ja nousi kangaspuista.

Silloin irtautui kangas itsestään kangaspuista ja kiertyi Marjatan vartalon ympärille kauniiksi puvuksi.

— En ole kauniimpaa neitoa nähnyt! huudahti prinssi, ja sitten laittoi hän Marjatan päähän pienen kultakruunun.

Yhdessä he sitten astuivat alas ullakolta. Suuri väkijoukko oli kerääntynyt mökin ympärille nähdäkseen prinssiä.

Suu ammollaan he katsoa tuijottivat Marjattaan, joka komeassa hääpuvussaan asteli prinssin vierellä.

Äitipuoli ja sisarpuolet piiloutuivat vihoissaan mökkiin.

Prinssi nosti Marjatan ratsun selkään, ja ihmisten hurratessa he ratsastivat pois ihanaan linnaan, juuri samanlaiseen kuin Marjatan kankaassakin oli.

Auringonvuori.

Auringonvuori on korkeampi muita vuoria. Siellä asuu Aurinko. Sieltä se säteilee ympäristöönsä, luoden valoa ja elämää ihmisille, eläimille ja kasveille.

Olipa eräs mies, joka halusi päästä Auringonvuorelle. Hän tahtoi tulla hyväksi ja iloiseksi voidakseen tehdä toisetkin hyväksi ja iloisiksi.

Hän läksi kiipeämään ylös vuorenrintettä. Kun oli jonkun matkaa kulkenut, näki hän erään toisen miehen istuvan tien vieressä.

- Minne menet? kysyi mies, joka istui.
- Menen Auringonvuorelle, vastasi toinen.
- Mitä siellä teet?
- Saan sieltä kaikkea hyvää, mitä ihminen tarvitsee.

— Saatko rahaakin?

— En luultavasti rahaa saa, saan paljoa parempaa.

— Ahaa, ajatteli mies tien vieressä. Ahaa! Hän menee Auringonvuorelle saadakseen rikkauksia, kultaa ja hopeaa, mutta minulle ei tahdo tunnustaa totuutta, etten saisi osaa minäkin rikkauksista, ajatteli mies itseksseen, mutta ääneensä hän lausui:

— Voi hyvä mies, etkö ottaisi minuakin mukaasi Auringonvuorelle. Tässä istun köyhänä ja kurjana, enkä tiedä minne menisin. Neuvo edes tie sinne.

— Mielelläni sua opastan. Lähde mukaani vain, virkkoi toinen.

— Kovinpa on kavala, ajatteli paha mies itseksseen, sillä hän oli paha siksi, että ajatteli kaikista paha. Mutta ääneensä hän kiitteli miestä ja läksi kulkemaan hänen kanssaan.

He kulkivat jonkun matkaa yhdessä, ja mies alkoi udella, mitä kaikkea hyvää Auringolla oli annettavana.

— Etkö ole nähnyt itse? Kun Aurinko katsoo kukan nuppuun, puhkee se heti, ja kun Aurinko katsoo lumiseen maahan, sulaa lumi heti. Ja sairaat paranevat ja surulliset tulevat iloisiksi, kun Aurinko paistaa.

— On hällä kai mullekin jotain annettavaa, sanoi mies. Mutta itseksseen ajatteli:

— Lorua, pelkää lorua. Tuon kaiken takia ei hän viitsisi ruveta vuotta ylös kiipeemään! Ja kaiken tietä ajatteli hän miten pääsisi ensiksi perille ja saisi enimmät rikkauudet, sillä nyt uskoi hän varmasti vuorella olevan suuria rikkauksia.

Hän lausui viekkaana toverilleen:

— Minä juoksen hieman edellä katsomaan min-käläinen tie mahtaa olla, ja odotan sua sitten.

— Mene vain, sanoi hyvä mies. Hän oli hyvä sentähden, että uskoi kaikista hyvää, pahastakin.

Toinen mies läksi juoksemaan minkä kerkesi, ja mitä kauemmin juoksi, sitä levottomammaksi kävi, sillä pelkäsi toisen kiiruhtavan yhtä kovaa jäljestä. Lopulta hän aivan uupuneena jäi kivelle istumaan.

Tulipa silloin tietä myöten aika ruma sammakko, vaivalloisesti kompuroiden. Nähtyään miehen jäi se silmät seljällään sitä katselemaan.

— Minne olet menossa? kysyi sammakko.

— Olen menossa Auringonvuorelle, mutta sitä et sinä käsitä.

— Ohoo! kurnutti sammakko haikeasti. Vai en käsitä, — sinnehän olen matkalla minäkin.

— Vai sinne sinäkin, no mikset mene eteenpäin ja näytä tietä mullekin?

— Hohhoh, huokaili sammakko taas raskaasti. Kyllä tien tiedän, mutta en pääse tämän edemmäksi. Olen yrittänyt jo monta kertaa, mutta tästä alkaa niin kova kuumuus, etten kestä sitä, olen nimittäin kylmä-verinen ja järkevä olento. Tässä olen niinkuin näet. Hohhoh, jaa!

— Mitäpä sinä Auringonvuorella tekisitkään, paras että loikit tiehesi, sanoi mies ja yritti potkaista sammakkoa.

— Mitäpä tekisin, sanoi sammakko, loikaten syrjään. Sitä mitä muutkin. Sieltähän saa kukin mitä haluaa, ja minä haluan tulla kauniimmaksi. En muu-

ten voi sietää Aurinkoa, mutta olen kuullut, että Auringon valo voi muuttaa sammakonkin kauniiksi, ymmärrätkö?

— Joutavia, mitä kauneudella, — siitä ei ole muuta kuin haittaa. Mutta samahan se mulle. Neuvo sinä vain tie, joka pikemmin vie perille, sillä jäljestä tulee muuan mies, jonka edelle tahdon ennättää, sanoi paha mies.

— Ohoo! Jos autat mua ylös, niin neuvon kyllä keinon, joka tepsii, ja varmasti pääset ensinnä perille. Sillä ei perille päästä juoksulla eikä hädällä, vaan viisaudella, ja sen minä voin neuvoa sinulle.

— Oikeinko totta! huudahti mies iloissaan. Tule, minä panen sinut takkini alle piiloon, sinne ei Aurinko näe, niin pääset kanssani vuorelle. Mutta sanothan, veikkonen, jo neuvosi!

— Hohhoh! sanoi sammakko. — Vai takkisi alle piiloon! Luuletko, ettei Aurinko sinne näkisi. Se näkee paljon enemmän kuin sinä ja minä yhteensä, vaikka mekin näemme paljon. Toinen keino on minulla.

— No mikä sitten? Annahan kuulua!

— Keino on sellainen, etten voi tulla Auringonvuorelle, enkä sano sullekaan tietä, ellet niele minua kokonaisena, sanoi sammakko.

— Hyi ruojaal! Häpeä! Nielisinkö sammakoita! Enhän ole narri sentään, sanoi mies.

— Tee mitä tahdot, tuolta kuuluu jo toisen miehen askeleet, hän varmasti minut nielee ja aika mielellään sen tekisikin, sanoi sammakko ja alkoi loikkia vuotta alas toista miestä vastaan.

— Älä veikkonen, älä veikkonen jätä minua tähän! huusi mies ja sai sammakon takajalasta kiinni ja nieli sammakon kokonaisena. Heti alkoikin sammakko puhella hänen sisällään:

— Hyvin teit kun minut nielit, nyt sulle oikeita neuvoja jakelen. Viekkaudella ihminen ensinnä perille tulee ja nimeni onkin Viekkkaus. Ei sinun tarvitse hiki hatussa juosta vuotta ylös kuin puolihullu. Ei, veikkoseni, kuuleppas, aseta kivi tuohon tielle, aivan keskelle; kun se toinen tulee varmaan yhtä kovaa kuin sinäkin, kompastuu hän kiveen ja taittaa jalkansa, eikä sitten enää pääse paikasta pois, ymmärrätkö?

— Ymmärrän, ymmärrän, veikkoseni. Ihme ja kumma, etten ole sitä ennen tullut ajatelleeksi. Niinpä tietenkkin, iloitsi mies.

— Olet ennen ollut tyhmä etkä mitään keksinyt. Nyt olet viisas, sanoi sammakko.

Mies asetti kiven tielle ja alkoi sitten kulkea rauhallisesti eteenpäin, nythän hän varmasti pääsee ensinnä perille, viisaus asuu hänessä.

Mutta hetken perästä saavuttikin hyvä mies toisen ja huusi:

— Odotahan toki, mihinkä sulla sellainen kiire?

— Sinua juuri odottelenkin ja siksi hiljalleen kävelen, vastasi paha mies.

Kulkivat miehet taas yhdessä. Paha mies vihoitelti itseksensä, kun ei toverinsa ollutkaan kiveen kaatunut. Lopulta hän virkkoi:

— Näitkö kiveä keskellä tietä? Aioin juuri kertoa sulle, että olisit varovainen.

— Ka, miksen tuota olisi jo kauaksi nähnyt, onhan tapani kulkea varovasti.

Hetken perästä virkkoi paha mies:

— Lähdenpä taas edeltä katsomaan, olemmeko vielä kaukanakin Auringosta; odotan sinua sitten tien vieressä.

Mies läksi taas juoksemaan minkä kerkesi, ja sammakko hänen sisällään puheli:

— Älä ole milläsikään. Se on viekas mies, joka jäljestä tulee. Täytyy keksiä parempi keino. Kaiva syvä kuoppa keskelle tietä ja peitä se lehdillä. Kun mies kulkee, astuu hän kuopan kohdalle ja putoo sinne eikä sieltä ikinä enää ylös pääse.

— Niinpä tietenkin. Olet aika viisas kuitenkin, sanoi mies ja alkoi kaivaa kuoppaa keskelle tietä, asetti sitten lehtiä peitoksi ja kiiruhti pois.

Mutta jäljestä-tuleva mies kulki varovaisesti ja vältti tämänkin vaaran. Hänellä oli nimittäin kädessään pitkä matkasauva, jolla hän tunnusteli tietä ennenkuin astui.

Paha mies kulki iloiten edellä ja luuli nyt varmasti yksin saavansa aarteet.

Mutta hetken perästä kuului taas askeleita takaapäin.

— Ei sinusta ole mihinkään, sinä suuri viisaus! huusi paha mies vihoissaan ja alkoi taas juosta hurjaa vauhtia edelleen.

Hän juoksi, kunnes uupuneena jäi tien viereen makaamaan.

— Turhanpäiten nielin sammakon, siellä se nyt sisälläni kurnuttaa eikä tiedä tepsivää neuvoa kuitenkaan. Tässä tarvitaan jotain enempiä.

Silloin kiemurteli käärme keskellä tietä.

— Minne olet menossa? kysyi se mieheltä ja katseli miestä tarkkaan vihreillä silmillään.

— Olen menossa Auringonvuorelle, mutta mitä se sinuun kuuluu? tiuskaisi mies.

— Kuuluu toki, sinnehän minäkin olen matkalla, vastasi käärme.

— Vai sinne sinäkin, no miksi olet alaspäin menossa, etkä ylöspäin?

— Siihen on omat syynsä. Etkö näe, miten kirkaaksi tästä lähtien tie käy? Mitä lähemmäksi Aurinkoa ehditään, sitä enemmän häikäisee silmiäni, jotka eivät siedä kirkasta valoa, nytkin olen jo puolisokea. Olen monesti yrittänyt, mutta tämän pitemmälle en pääse.

— No, eipä ole vahinkoa, vaikket pääsekään, mitä siellä tekisitkään! sanoi mies.

— Mitäkö tekisin? Mitä sinä siellä teet sitten? Tahdon Auringolta oikein voimakasta myrkyä, muuten, näin meidän kesken sanottuna, en voi lainkaan sietää Aurinkoa, sihisi käärme.

— Vai niin, taidat olla viisas eläin. Voitko neuvoa minulle tien, miten pian pääsisin Auringonvuorelle, jäljestäni tulee mies, ja hän vie kaikki aarteet, jos en ennätä ensiksi.

— Se on helposti tehty, sanoi käärme ja kiemurteli aivan miehen eteen.

— Jos lupaat viedä minut mukanasini, neuvon sinulle sellaisen keinon, ettei sinun tarvitse pelätä jäljestäpäin tulevaa kumppaniasi.

— On mulle jo sammakko neuvoja jaellut. En usko teidän neuvoihinne, ainoa keino on se, että kiiruhdan edellä, sanoi mies.

— Eikä siinä kiire auta, toinen voi kiiruhtaa myös. Muuta siinä tarvitaan.

— On mulle sammakko muutakin neuvonut, mutta ei se ole auttanut; mies jäljessäni on kavala ja viekas.

— Mitä sammakon neuvoista, ei se tiedä pitemmälle kuin nenänsä päähän. Olkoon mies kavala, mutta minä olen vielä paljoa kavalampi, puhui käärme.

— No neuvo sitte minullekin kavaluutta. Voit kiertyä jalkani ympärille ja pääset sillä tavoin vuorelle.

— Vai jalkasi ympärillä mun silmäni paremmin säilyisivät, sihisi käärme.

— Mitä tahdot mun sitten tekemään? kysyi mies.

— En enempää eikä vähempää kuin että nielet minut.

— En toki rupea käärmeitä nieleskelemään! huusi mies vihoissaan.

— Ole ilman sitten. Tuolta tulee toverisi jäljestä, hän kyllä minut nielee ilolla, ja varo silloin itseäsi, mies! Ja käärme alkoi kiemurrella alaspäin aika vauhtia.

— Älähän toki suutu noin vähästä, nielenhän minäkin sinut. Olen jo niellyt sammakon, miksen nielisi käärmettäkin!

Ja mies nieli käärmeen.

Sitten kiiruhti hän taas eteenpäin. Käärme alkoi puhella hänen sisässään:

— Viisaasti teit, kun minut nielit. Olet vieksaudella koettanut miestä vahingoittaa, mutta minä neu-

von sulle parempaa. Ota kaunein hedelmä, jonka äet kasvavan tien vieressä. Minä kiemurtelen suulesi ja vuodatan hedelmään myrkkyäni. Kun toverisi tulee, annat hedelmän hänelle, ja kun hän sen on syönyt, ei hän enää Auringon luo pääse.

— Ahaal Siinä vasta keino on, riemuitsi mies ja teki niinkuin käärme oli neuvonut. Sitten istui hän tien viereen odottamaan.

Pian tuli toinenkin mies.

— Onpas sulla kiire, ystäväiseni. Kohta olemme jo Auringonvuoren huipulla. Näethän miten valoisaa ja ihanaa täällä on! sanoi hän.

— Voi hyvä veliseni. Mulla oli sellainen halu saada nähdä aurinkoa, etten malttanut hiljalleen kävellä, vaan kiiruhdin askeleitani. Nyt minusta tuntuu melkein liian kirkkaalta, ja jäin tähän odottamaan sinua.

— Mutta katsohan, jatkoi hän, — löysin tien vieressä kasvavasta puusta tämän ihanan hedelmän. Poimin sen sinua varten, palkaksi siitä että opastit minua. Säästin sen sinulle, vaikka vesi herahtaa omalle kielelleni sitä katsellessani.

— Kuinka raaskisin ottaa sulta hedelmän, kun itsesi mieli tekee, vastasi toinen.

— Ota pois vain, annan sen niin mielelläni, kehoitti paha mies.

Mutta hyvä mies oli hyvä siksi, että toivoi toiselle parempaa kuin itselleen, eikä nytkään voinut ottaa hedelmää, vaan kehoitti miestä itse syömään sen.

Pahaa miestä suututti niin, että silmät tulta iski-vät ja käärme hänen sisällään kiemurteli ja sibisi. Hän hillitsi kuitenkin itsensä ja virkkoi:

— Koska et syö hedelmää, vaikka sen sinulle säästin, tahdon minäkin epäitsekkäästi kieltäytyä. Ja samassa heitti hän hedelmän kauas metsään.

Miehet kulkivat sitten edelleen ja lähenivät Aurinkoa. Mutta merkillistä oli, että toinen miehistä tuli sitä kirkkaammaksi, toinen sitä mustemmaksi, mitä lähemmäksi Aurinkoa he tulivat.

Aurinko katsoi heitä kurmpaakin ja näki pahan miehen sisällä olevan kaksi mustaa pilkkua. Ne suurenivat suurenemistaan.

— Oh, minua vaivaa kirkkaus, levätään hieman, sanoi paha mies.

— En malta nyt levätä, kun olemme näin lähellä Aurinkoa, vastasi hyvä mies.

— Mene sinä sitten edellä katsomaan millaista stellä on, tunnen voivani pahoin, puhui paha mies ja varjosti käsillään silmiään.

Häntä vaivasi todellakin Auringon valo. Sammakko ja käärme tunsivat sen myöskin ja kävivät levottomiksi. Hyvä mies juoksi Auringon luo, laskeusi polvilleen ja odotti Auringon lahjoja.

Paha mies yritti myös kiiruhtaa askeleitaan, mutta silloin katsoi Aurinko häneen niin tarkkaan, että sammakko ja käärme syöksyivät ulos hänen suustaan ja riensivät aika vauhtia vuorta alas. Paha mies pelästyi siitä niin kauheasti, että läksi juoksemaan jäljestä, hän juoksi kunnes pääsi vuoren juurelle, eikä ikinä enään yrittänyt sille nousta. Mutta sammakko ja käärme jäivät puolitiehen odottamaan; kenties heidät taas nielee joku kulkija.

Hyvä mies palasi sitten Auringon luota iloisena ja onnellisena.

SISÄLLYS.

	Siv.
Tuulen tarina.....	5
Ruusuhaltijatar	7
Lumihiutaleet	13
Metsätähti	17
Valkea kukka.....	20
Merenneidot	29
Kaksi sisarta	34
Ylpeä Mikko	42
Katkerä pisara	55
Talonpojan pojat	62
Marjatan kangas	71
Auringonvuori	81

Suomen lasten kirjoja.

Tämänniminen kirjasarja, jota toimittaa Kolmisointuyhdistys, ansaitsee erikoista huomiota lasten- ja nuorisokirjojen joukossa. Sarjan tarkoituksena on tarjota parasta, mitä sillä alalla on, ja että se tarkoituksensa täyttää, osoittanevat sen tähän asti ilmestyneet numerot, jotka ovat seuraavat:

I. **Jumalan silmä.** Satu, kertoi *Fr. Gerstäcker*. Suomentanut Aune Krohn. Kuvitettu. 1: 75.

„Kirja on satu ja kirjoitettu pikkulapsille, joita se suuresti viehättääkin rikasta mielikuvitusta uhkuvilla tonttujutuillaan ja seikkailuillaan.“ (Kotimaa.)

Eräs toinen arvostelija lausuu m. m. seuraavaa: „Vanhempain onkin mitä ajattelevimmasti pidettävä huolta siitä että lasten mielikuvitukseen *oikeat* kuvat painuvat. Suuri merkitys tässä suhteessa on myös hyvillä kirjoilla, sellaisilla kirjoilla, jotka hyvällä omallatunnolla voi pienokaisensa käteen antaa. Ja yksi sellaisista kultahelmistä on edellämainittu 'Jumalan silmä'. Varsinkin jokaiselle reippaalle pojalle tämä kirja olisi joululahjaksi ostettava.“

II. **Croftonin koulupojat.** Kirj. *Harriet Martineau*. Suomentanut Hannes Leiviskä. 2: 25.

„Se on mieltäkiinnittävä varsinkin sen kautta, että se kuvaa Englannin kouluoloja, jotka niin suuresti eroavat meikäläisistä. — — — Sattuva luonteenkuvaus on kirjan vahvimpia puolia. — — — Tulkoon tämä suuren ja terveen kulttuurikansan kouluoloja kuvaava teos tutuksi Suomenkin lapsille, ja oppikoot he siitä, mikä heille niin kipeästi on tarpeen, itsekasvatuksen kautta pyrkimään tahdon lujuteen ja tarmoon.“ (Valvoja.)

III. **Viisi päivää tulvan hädässä.** Kirj. *Harriet Martineau*. Suomentanut Hannes Leiviskä. 1: 75.

„Sopii lapsille, jotka rakastavat jännittäviä seikkailuja.“ (Kotimaa.)

„Kertomuksen puitteisiin sopii niin paljon kaunista ja jaloa, että lukijassakin täytyy herätä todellinen halu kaikkeen, mikä on hyvää. Kirja tarjoo nuorelle lukijalleen parasta mitä toivoa voi.“ (Uusi Suometar.)

IV. **Pieni palvelustyttö.** Kertomus, kirj. *Amy Le Feuvre*. Suomentanut Th. Yrjö-Koskinen. 2: —.

„Kerrassaan herttainen kuvaus tyttöestä, jonka olemuksessa yhtyy välitön ihastus kaikkeen, mikä kauniilta ja 'hienolta' näyttää, sekä tunnollisuus, uskollisuus ja halu auttaa ja ilahuttaa kaikkia. Yhdysyksen tuolle kaikelle antaa lapsellinen sydämen yksinkertaisuus, joka kätkee jokaisen saamansa opetuksen. — — —

Mutta hänen luonteensa on todellinen — ja samalla se on ihmeellinen. Sillä se on yksi niitä, jollaisten on Jumalan valtakunta." (Kotimaa.)

V. **Satuja ja kertomuksia lapsille.** Kirj. *Elisabeth Beskow.* Suomennos. 1: 75.

„Mitenkä soveliasta sielun ruokaa *sadut* ovat lapsen herkälle mielelle — siitähän nykyaikana ollaan eri kannalla. — — — Miten ollekaan, riippuu kuitenkin saduista saatu vaikutus lapsen sielunelämään varmasti satujen sisällyksestä; mielestäni ne eivät voi vahingoittaa, päinvastoin hyödyttää ja suuressa määrin kehittää lasta, jos niissä on *siveellinen* sisällys. Tässä suhteessa ovat yllämainitut sadut ja kertomukset oikein kalliina helminä lasten lukemiseksi suositeltavat.“ (Kotia Kohti.)

VI. **Pariton.** Kertomus, kirj. *Amy Le Feuvre.* Suomentanut Zaida Heinjärvi. 2: 25.

„Hyvä kirja on paras ystävä“, on vanha tuttu sanantapa, joka varsinkin nuoriin nähden pitää paikkansa. Tuollaiseksi hyväksi ystäväksi on tämäkin kirja sangen sopiva.“ (Uusi Suometar.)

VII. **Lapsuuden muistoja.** Kirj. *Peter Rosegger.* Suomensi Impi Sirkka. Sid. 1: —.

„Tässä kirjasessa herttaisella, lapsen mieleen tehoisalla tavalla kerrotaan pienen poikasen lapsuusaikaisia seikkailuja. Viihdyttävästi näissä kertomuksissa kerrotaan poikasen pikku pahan teot ja niitä seuraavat anteeksipyyntöt, katumukset ja sovittelut — monellekin pojalle terveelliseksi opetuksiksi, mutta siksi hauskassa muodossa, että neuvotilla ne eivät tunnu, siinä sivussa vain saa pieni lukija läksytyksen, joka voi vastaisuudessa olla hyväksi esimerkiksi. Toivoisin, että moni isä pojalleen tämän kirjasen ostaisi.“ (Kokkola.)

VIII. **Matkalla kultakaupunkiin.** Kirj. *Amy Le Feuvre.* Vapaasti suomentanut Th. Yrjö-Koskinen. 2: 50.

„Useat varmaankin tuntevat jo entuudestaan Amy Le Feuvren kirjoja, sillä niitä on suomeksikin ilmestynyt useita. Näin ollen tiedämme, että hän niissä on tarjonnut lukijoilleen kaikissa suhteissa ensiluokkaista tavaraa. Tiedämme, että ne tahtovat ja myöskin kykenevät viemään nuoria sen elämän piiriin, jonka Jumala ihmisille antaa. — Feuvren kirjoissa liittyy tähän vielä sisällön kanssa tasa-arvoinen esitys- ja kirjoitustapa.“ (Kotimaa.)

IX. **Pieni italialainen.** Kirj. *Johanna Spyri.* Suomensi Mandi Granfelt. Sid. 1: 50

„Pieni italiainen“ kertoo pikkupojasta, joka jo aivan nuorena oli isänsä mukana joutunut vieraaseen maahan, mutta jonka elämän täytti toivo päästä kerran takaisin kotimaahansa Italiaan, joka hänen mielikuvituksessaan kangasti onnenmaana, josta hän muisti vain siintävän järven, lämpimät tuulet, ihanat lehdot ja kaukana hohtavat vuoret. Viimein hänen toiveensa täyttyivätkin, hän löysi lapsuutensa kodin omituisten vaiheitten jälkeen.

Tämän kertomuksen kirjoittajalla on todellisen kirjailijan kyky kirjoittaa koruttomasti ja asiallisesti. Aihettaan hallitsee hän niinkään hyvin. — Suomennos kirjassa on moitteetonta.”

(Kotimaa.)

X. **Satuprinssi.** Kirj. *Hedvig Lagerlöf.* Suomen lapsille suomensi Klara Wänttinen. Sid. 1: —.

Tekijä on ruotsalainen opettajatar ja maassaan tunnetuimpia satukirjailijoita. Ja päättäen runsaasta menekistä ja kiittävistä arvosteluista mitkä „Satuprinssi“ sai Suomessa ilmestyessään, on sitä suositeltava parhaimpiin satukirjoihin kuuluvana.

XI. **Hallatunturin lapset.** Kirj. *Laura Fitinghoff.* Suomensi D. Klemetti. Sid. 1: 50.

„Hallatunturin lapset“ on paras tämänvuotinen lasten romaani. Se kuvaa seitsemän orvon mökinlapsen monenlaisia vaiheita heidän katovuonna kierrellessään talosta taloon ainoan jällellepääneen „kotolaisensa“, kelpo vuohen keralla. Huolimatta itsessään surullisesta aiheesta, on kirja reipas ja virkeä, täynnä rohkeaa uskoa siihen, että sydämen hienous ja hyvyys sekä tosi kunto aina tässä surkealta ja viheliäiseltäkin näyttävässä maailmassa voittavat — olipa niitten edustajana sitten vaikkapa vain pieni maantietä kiertävä ryysymekko.

Varsinaisen kertomuksen aiheuttamaa hauskuutta lisäävät kirjassa monet kauniit luonnonkuvat, joista henkii suurten metsien alkuperäinen, raikas tuoreus.” (U. Suometar.)

XII. **Satuja.** Kirj. *Ingeborg Maria Sick.* Suomensi Esteri Haapanen. Kuvitettu. Sid. 1: 25.

„Tahtoisin lyhyesti määritellä tämän kirjan kahdella sanalla: kauniita satuja.“ (U. Suometar.)

„Kaikissa niissä on runollinen sävy, päivänpaistetta ja kukkasia, iloa, laulua ja soittoa.“ (Kotimaa.)

XIII. **Kaksi ystävästä.** Kirj. *Hedvig Lagerlöf.* Suomensi Klara Wänttinen. Kuvitettu. Sid. 1: 50.

Tekijä on nykyajan tunnetuimpia ruotsalaisia nuorisokirjailijoita. „Kaksi ystävästä“, joka on hänen reippain lastenromaaninsa, tulee varmaan herättämään meillä yhtä runsaasti mietytystä kuin kotimaassaan Ruotsissakin.

XIV. **Kuninkaantytär.** Kirj. *L. Schorsch.* Suomensi Th. Yrjö-Koskinen. Kuvitettu. Sid. 2: 25.

Otto Suuren puolison, keisarinna Adelheidin historiallisesti kuuluisa tarina on antanut tekijälle aiheen tähän mainioon lastenromaaniiin, joka puhdashenkisyytensä ohella on jännittävä, temmaten nuoret lukijat ehdottomasti mukaansa.

Tunnettua kirjasarjaa

Täti kertoo . . .

on ilmestynyt seuraavat kolmetoista kirjasta:

- I. Mrs G. S. Reaney, **Pikku Ville.**
- II. " **Meggyn koti.**
- III. " **Koditon.**
- IV. A. Volmar, **Jouluaatto.**
- V. L. S., **Suuri syntymäpäivä.**
- VI. **Murtunut katto. Vangin joulu.** Kaksi kertomusta.
- VII. Selma Lagerlöf, **Punatulkku.** Rosén, **Mummon hie-**
nointa kultaa. Kuvilla kaunistettu.
- VIII. Runa, **Katri.** Kertomus.
- IX. Hanna Frosterus-Segerstråle, **Liisan värilaatikko.** Ku-
vitettu.
- X. A. Volmar, **Äidin seitsikko.**
- XI. Johanna Spyri, **Paimenpoika alppimailla.**
- XII. " **Joosef vakkamestari.**
- XIII. **Hyvä naapuri.**

Jokainen on erikseen myytävänä.

Hinta on vain 25 penniä.

Werner Söderström Osakeyhtiö.

Suom. last. kirj. 5,

Suomen... 15

KANSALLISKIRJASTO-KANSALLISKOKOELMA

120 101 5951

